

**Israëlzondag 2025:
bestel het speciale
magazine**

» pagina 19

Wat drijft ons?

**Al bijna twee jaar verkeert Israël ononderbroken in oorlog. Oorlog tegen Hamas.
Daarnaast de strijd tegen de Houthi's, Hezbollah, Iran... De nodige terreur binnen de landsgrenzen,
en onrust alom. Het zijn roerige tijden voor Israël.**

Ook buiten Israël is de wereld in beroering. Soms lijkt het wel alsof de wereld in brand staat en Israël er de reden van is. De pro-Palestijnse protesten houden aan, antisemitisme is inmiddels schering en inslag, en de waarheid is van ondergeschikt belang geworden. Het hartverscheurende pleidooi van een Congolese vrouw om alsjeblieft oog te hebben voor het onnoemelijke leed in haar land is geen nieuwsbericht waard. En de oorlog in Oekraïne? Ook daar horen we maar af en toe iets van.

Juist te midden van al die onrust en grimmigheid is het zaak koers te houden. Vasthouden aan je missie. De boodschap van Christenen voor Israël blijft onveranderd: een boodschap voor de kerk, dat God trouw is aan Zijn beloften, en dat we in de

terugkeer van het Joodse volk naar Israël kunnen zien dat God Zijn beloften houdt. Wij blijven Joden in moeilijke omstandigheden helpen die willen terugkeren naar Israël. Ook in Israël helpen we bij de eerste stappen in het nieuwe land.

Dat die terugkeer ondanks alles wat er in de wereld en in Israël gebeurt, doorgaat, stemt tot nadenken. Want wat drijft deze mensen om huis en haard te verlaten en naar een 'vreemd' land te gaan? Is het antisemitisme? Maar Israël is op dit moment ook niet een vredig oord dat aanspoort om te komen. Of drijft een eeuwenoud Woord hen? Klinkt er dan toch een Stem die op de een of andere manier deze mensen uit Frankrijk doet terugkeren naar huis? | Foto: Flash90

Mentale gezondheidscrisis

Hoe langer de oorlog in Israël duurt, hoe meer Israëli's last krijgen van slaapstoornissen, vermoeidheid, angst en onrust. Dat blijkt uit een enquête, afgenomen onder 1.100 Israëli's. De aanval op Iran in juni heeft deze gezondheidsproblemen verergerd. De helft van de bevolking gaf aan niet genoeg slaap te krijgen om goed te kunnen functioneren. Twintig procent beschreef zijn mentale toestand als matig of slecht en dertig procent heeft mentale ondersteuning nodig. Daarnaast meldde 25 procent van de ouders een verslechtering van het gedrag van hun kinderen.

Megadeal

Israël en Egypte hebben een belangrijke gasovereenkomst ondertekend. Het gaat om het grootste exportcontract in de geschiedenis van Israël. Het contract heeft een waarde van 35 miljard dollar. Het gas wordt uit het Leviathangasveld, een van 's werelds grootste diepwatergasvelden nabij de kust van Israël, gehaald en daarna geëxporteerd naar Egypte. Naar verwachting gaat de deal volgend jaar in en loopt het contract tot en met 2040. | Foto: Flash90

Steun voor Von Schnurbein

De coördinator antisemitisme van de Europese Commissie, Von Schnurbein, krijgt steun van allerlei Joodse organisaties in Europa voor het werk dat zij verricht. Dit in reactie op een groep Europarlementariërs die wil dat zij ontslagen wordt. Deze leden menen dat haar poging EU-staten te overtuigen geen sancties aan Israël op te leggen die effect hebben op het associatieverdrag tussen de EU en Israël buiten haar bevoegdheid ligt. Von Schnurbein stelt dat alhoewel niet alle kritiek op Israël antisemitisme is, het opleggen van beperkingen aan Israël antisemitische gevoelens oproept in Europa.

10

» Hoe Israël zegenen?

15

» Gegijzeld door Hamas

20

» Herdenken op 7 oktober

CHRISTENEN VOOR
ISRAEL

christenenvoorisrael.nl

Israël

- Bid om de vrijlating van alle gijzelaars die nog vastzitten. Bid dat de gijzelaars die nog in leven zijn, het overleven tot het moment van hun vrijlating.
- Bid om innerlijke genezing voor het Israëlische volk. Zovelen zijn getraumatiseerd, hebben iemand verloren in de oorlog of leven elke dag in spanning of hun geliefde veilig thuiskomt van het front. Bid om herstel en bovennatuurlijke rust en troost.
- “Denk niet aan de dingen van vroeger, let niet op de dingen van het verleden. Zie, Ik maak iets nieuws. Nu zal het ontkiemen. Zult u dat niet weten? Ja, Ik zal een weg aanleggen in de woestijn, rivieren in de wildernis” (Jesaja 43:18-19). Op 23 en 24 september viert het Joodse volk Rosj Hasjana, Joods Nieuwjaar. Bid om gezegende feestdagen en bid om zegen en voorspoed voor het Joodse volk in het nieuwe jaar.

Israël en de volken

- Bid dat steeds meer mensen de Hamaspropaganda over de oorlog in Gaza doorzien. Keer op keer verschijnen er in de reguliere media als waarheid gepresenteerde leugens over de oorlog in Gaza die rechtstreeks afkomstig zijn van Hamas. Voortdurend wordt Israël zwartge maakt en eenzijdig beschuldigd van het voortzetten van de oorlog. Bid dat hier een einde aan komt.
- Hoewel Iran verzwakt is door de aanvallen van Israël en de Verenigde Staten is het gevaar nog niet geheel geweken. Het Iraanse regime is nog aan de macht en is nog steeds uit op de vernietiging van Israël. Bid om bescherming van Israël tegen de demonische haat vanuit Iran.
- Bid om wijsheid voor de Israëlische overheid als het gaat om hoe te reageren op de spanningen in Syrië en de aanvallen op Syrische druzen.

Christenen voor Israël

- Vanaf september zijn er door heel Nederland weer lezingen van sprekers van Christenen voor Israël. Bid dat deze lezingen in rust verlopen en dat er goede ontmoetingen zullen zijn. Dank voor alle kerken die ervoor open staan om meer over Israël te leren.
- Dank voor alle mensen die afgelopen tijd de tentoonstelling *Je bent er nog!* hebben bezocht. Bid dat zij anderen ook enthousiast zullen maken om een bezoek te brengen, en nog belangrijker: om een vriend van Israël te worden.

Frank van Oordt

Op hol geslagen

We leven in bijzondere tijden. Haast elke dag lezen we over ontwikkelingen in Israël, en over de kerkelijke gemeente die ons raken. We zien een wereld die wel op hol geslagen lijkt, en we herkennen veel woorden van de profeten in de Bijbel als passend in onze tijd. Woorden die zij spraken over de tijd van het einde, woorden waarvan de Heiland zegt dat we er hoop uit mogen putten vanwege de naderende verlossing.

“Och, dat Israëls verlossing uit Sion kwam! Wanneer de HEERE de gevangenen van Zijn volk laat terugkeren, zal Jakob zich verheugen, Israël zal verblijd zijn.” Zo eindigt Psalm 14. En als je het eenmaal ziet, zijn er heel veel plekken die ons richten op het herstel van Israël en de naderende verlossing. Het einde van de Psalm is overigens de tegenstelling van het begin: “De dwaas zegt in zijn hart: Geen God” (zo staat het er letterlijk.)

De dwaas herkent in de ontwikkelingen in de wereld niet de hand van God. Mensen herkennen het wonder van het herstel van Israël niet. Velen zien het als mensenwerk, politiek. Tegen die discussie lopen wij aan in onze omgeving. Als je het voor Israël opneemt, kom je makkelijk in de beklagdenbank, of word je zelfs smalend behandeld.

Strijd en perspectief

Als je de hand van God ziet, is er iets heel anders aan de hand. Er is een geestelijke strijd gaande. God is aan het werk om tot Zijn doel te komen. Hij verzamelt de kinderen van Israël met een doel. Het land ligt niet langer braak, maar de muren van Jeruzalem worden gebouwd. De strijd die Israël voert, is veel meer dan een politieke keuze. Het is een strijd die uiteindelijk gaat om de erkenning van de Naam van God. Jeruzalem zal de plaats zijn van waaruit het Woord zal uitgaan, van waaruit de vrede de aarde zal omvatten. Dan ademt deze tijd het ontluiken van de verlossing, als de bloemen aan de vijgenboom die de voorbode zijn van de vruchten. Dat is het perspectief van de boodschap van Christenen voor Israël. En dan heb je een hele nieuwe manier van kijken naar het nieuws.

De Bijbel spreekt

Het komende vrederijk

“Het woord dat Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft over Juda en Jeruzalem.

Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen.

Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen.

Want uit Sion zal de wet uitgaan, en het woord van de HEERE uit Jeruzalem. Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen.

En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren. Huis van Jakob, kom, laten wij wandelen in het licht van de HEERE.”
(Jesaja 2:1-5)

Wat een vooruitzicht. Uiteindelijk zal de haat tegen Israël geen stand houden, de leugens zullen onmaskerd worden en de propaganda zal zwijgen. Door Gods leiding zal de vrede op aarde aanbreken. Alle naties zullen hun ogen vestigen op Sion, en Jeruzalem zal zijn wat het is: het centrum van de wereld. De Messias zal in het midden van Israël verschijnen en ten slotte zal alleen de God van Israël, de Heere geëerd worden. Dat is de toekomst waarin wij samen met het Joodse volk geloven. | Foto: Shutterstock

Protesten zwellen aan

Geblokkeerde wegen, stakingen, demonstraties: familieleden van gijzelaars zetten alles op alles om de regering onder druk te zetten een deal te sluiten voor de vrijlating van de gijzelaars. De wanhoop is groot en nóg groter geworden sinds een paar weken geleden beelden van uitgehongerde gijzelaars naar buiten kwamen. De tijd dringt.

Duizenden Israëliërs sluiten zich aan bij de demonstraties. Op zondag 17 augustus vond er een grootschalige staking plaats, waaraan honderden bedrijven en organisaties deelnamen. Diezelfde dag demonstreerden naar schatting een half miljoen mensen op het Plein van de gijzelaars in Tel Aviv. Op dinsdag 26 augustus gingen opnieuw duizenden de straat op. Uit onderzoek blijkt dat meer dan zeventig procent van de Israëli's een voorstander is van een gijzelaarsdeal. Daartegenover staat ongeveer 25 procent die juist pleit voor de voortzetting van de gevechten in Gaza. Vooral familieleden van omgekomen soldaten en gewonde Israëlische soldaten dringen daarop aan, omdat zij willen dat de gebrachte offers niet tevergeefs zijn geweest.

Offensief
De verdeeldheid in de Israëlische samenleving groeit, juist nu de regering een offensief lanceert om Hamas te verslaan in Gaza-Stad. Familieleden

Foto: Flash90

van gijzelaars zijn bang dat dit offensief de dood van de gijzelaars betekent. Hamas heeft namelijk gedreigd met het vermoorden van de gijzelaars als het leger te dichtbij komt. En dat

zijn geen loze bedreigingen: in augustus vorig jaar schoot Hamas nog zes gijzelaars dood, omdat het Israëlische leger te dicht in de buurt zou zijn gekomen.

Geloof u de NOS?

Als je iedere avond naar het journaal kijkt, en gelooft wat daar wordt beweerd, zul je nu waarschijnlijk geen vriend van Israël meer zijn.

Het is ongelooflijk wat de NOS allemaal weet te melden. Israël zou de bedoeling hebben om alle bewoners van de Gazastrook te verdrijven of met genocidaal geweld uit te roeien. Daarom zou Israël al maandenlang voedselhulp aan de Palestijnen hebben tegengehouden. De situatie werd op een gegeven moment zo nijpend, dat binnen 48 uur maar liefst 14.000 Palestijnse baby's van honger zouden omkomen. En wanneer er voedselhulp wordt aangeboden, dan zouden Israëlische soldaten al die wanhopige Palestijnen, die uitgehongerd in de rij op voedsel staan te wachten, doodschieten. Dag in, dag uit. Echt mensen, even een overzicht op basis van het NOS-nieuws: op 16 juni schoot Israël 38 Palestijnen dood, op 17 juni werden 45 Palestijnen gedood, op 18 juni 11 Palestijnse doden, op 19 juni 21 doden, op 20 juni 35 doden. Bijna allemaal ongewapende Palestijnen die bij uitdeelpunten van voedsel door het Israëlische leger zouden zijn doodgeschoten. Hebt u ook het NOS-bericht gezien, dat Israëlische soldaten bij Palestijnse slachtoffers vitale organen uitsnijden?

Als u dit allemaal gelooft, dan zal het u niet verbazen dat heel wat mensen in de middeleeuwen ervan overtuigd waren dat het Joden waren die de waterbronnen vergiftigden, zodat er zoveel mogelijk mensen dood zouden gaan. Het waren Joden die opzettelijk de pest verspreidden. Het waren Joden die christelijke kinderen slachtten, om van hun bloed matzes te maken.

Weet u wat ik geloof? Dat het grootste deel van de Nederlandse media voortdurend anti-Israëlische propaganda aan het verspreiden is. Dit is wat echt gebeurt: Israël is de oorlog in Gaza niet begonnen, heeft die oorlog niet gewild, voert die oorlog met tegenzin. Ondanks de barbaarse aanval van Hamas op 7 oktober heeft Israël zich weten in te houden. Als Israël de Palestijnen had willen uitroeien, dan was dat allang gebeurd. Maar Israël heeft voortdurend geprobeerd de Palestijnse bevolking zoveel mogelijk te sparen. Daar hebben ze heel wat Israëlische soldaten voor over gehad. Voortdurend staan er vanuit Israël vrachtwagens met voedsel klaar om Gaza in te rijden. "Indien uw vijand honger heeft, geeft hem te eten." Wat geweldig dat Israël dat doet. Dat geloof ik. Wat gelooft u?

EU ongeloofwaardig in Israël-Palestijns conflict

Contracten en staatsrecht zijn doorgaans spijkerhard. Maar ze blijken ineens boterzacht zodra het gaat om de situatie in het Midden-Oosten. Voor Israël is de EU bijzonder streng. Maar lever je kritiek op Israël, dan lijkt alles opeens geoorloofd te zijn. Richting de Palestijnen vertoont de EU ondertussen een soepelheid die nagenoeg onbegrensd is. Zo meet de EU met twee maten en ondermijnt de eigen geloofwaardigheid.

We zien het aan de lopende band in Brussel. Het nieuwste voorbeeld is een actie van de Ierse regering. De Ierse minister Simon Harris (Buitenlandse Zaken en Handel) presenteerde deze lente een voorstel om alle goederen uit betwiste gebieden van Israël te weren. Hij meent dat de nederzettingen daar illegaal zijn. Dus wil hij een handelsboycot. Slovenië heeft inmiddels als eerste EU-land een verbod ingesteld. Maar de Ierse minister zou moeten weten dat landen niet bevoegd zijn voor zulk handelsbeleid: dat is een Europese zaak en staat in het EU-verdrag. De Europese Commissie onderhandelt namens alle 27 EU-landen. Het is ook het EU-Hof van Justitie geweest dat bepaalde dat goederen uit betwiste gebieden een bepaalde sticker moeten krijgen. Toch gaat Ierland gewoon verder met de procedure in het parlement. Kennelijk in de verwachting dat Europa blijft zwijgen, en dat is helaas niet eens zo ondenkbaar.

Blindelings

Want kijk eens hoe de EU bijna blindelings honderden miljoenen euro's subsidie betaalt aan de Palestijnse Autoriteit, Palestijnse organisaties en de VN-organisatie voor Palestijnen (UNRWA). Voor dit jaar en de komende twee jaar gaat er totaal tot 1,6 miljard euro naar de Palestijnse Autoriteit. Plus elk jaar 82 miljoen euro naar UNRWA. Plus tientallen miljoenen naar allerlei organisaties, soms met dubieuze doelen.

De afspraken bevatten op papier vele voorwaarden. Maar papier is geduldig. Eén van de opvallende doelen van de EU-steun is bijvoorbeeld dat de Palestijnen snel verkiezingen organiseren. Niet zomaar verkiezingen, maar "oprechte, democratische verkiezingen op alle niveaus in lijn met internationale standaarden." De belofte dat Palestijnen naar de stembus zouden mogen, lezen we ook in het vorige actieplan. En in de voorgaande afspraken. Verkiezingen zijn er de laatste negentien jaar echter niet meer gehouden.

We lezen ook over Palestijnse beloftes om mensenrechten te respecteren, terrorisme te bestrijden, evenals corrupte en hatelijke propaganda. Ik hoef u niet uit te leggen wat er terechtgekomen is van deze doelen. Brussel blijft gul betalen voor loze beloftes. Zelfs Palestijnse ngo's die de aanslagen van 7 oktober 2023 verheerlijkten, konden

erna nog rekenen op Europees geld. Als SGP botsten we daar destijds hard over met een pro-Palestijnse meerderheid in het Europees Parlement. Onderzoek van *NGO Monitor* toont dat EU-gelden soms terechtkomen bij ngo's met aantoonbare banden met terreurgroepen als het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina (PFLP).

Streng

Tegelijk is de EU bijzonder streng voor Israël. Zo ligt het EU-handelsverdrag met Israël nu onder een vergrootglas, wegens vermeende schendingen van mensenrechten in Gaza, ondanks dat Israël wél een democratische rechtsstaat is. Europa geeft ook nauwelijks subsidie voor projecten in Israël. Hoog tijd dat de EU stopt met twee maten te meten. Als de Europese Unie écht wil bijdragen aan vrede moet het voortaan consistent zijn, ook naar de Palestijnen. Brussel moet de Ierse regering snel op de vingers tikken: géén eigenge-reide handelsboycot van producten uit Judea en Samaria. Ook geen loze beloftes meer slikken van de Palestijnse Autoriteit en organisaties. De huidige boterzachte houding gaat ten koste van geloofwaardigheid, ons belastinggeld, en erger nog: de kans op vrede in het Midden-Oosten.

Bert-Jan Ruissen is Europarlementariër namens de SGP.

Verlossen of vernietigen?

De afgelopen weken was ik in het buitenland, en om op de hoogte te blijven, raadpleeg je een aantal nieuwssites in Israël en Nederland. Wat opvalt, is dat veel media elke dag volop aandacht besteden aan de ‘genocide’ in Gaza. Het doel is de Nederlanders in te prenten dat Israël bezig is de bevolking, en vooral de kinderen, in Gaza uit te hongeren. Hamas wordt niet meer genoemd en alles is erop gericht iedereen op te hitsen en ervan te doordringen dat Joden kindermoordenaars zijn. De oude leugens doen het goed.

Het doet mij denken aan 1984, het boek dat George Orwell in 1948 schreef. Je hoeft maar een paar woorden te veranderen en je bent in 2025 beland. Een paar voorbeelden van termen die hij introduceerde.

Dubbeldenk: het vermogen om twee tegenstrijdige overtuigingen tegelijkertijd te accepteren. Mensen leren om niet logisch na te denken, maar te geloven wat de media zeggen om het collectieve gevoel te kunnen accepteren.

Nieuwsspraak: de taal systematisch versimpelen en aanpassen om kritisch denken onmogelijk te maken. Het vermogen om woorden een negatieve lading te geven en Israël met die woorden voortdurend te beschuldigen. Denk aan apartheid, genocide, internationaal recht, kindermoordenaars.

Groepsdenken en emotionele manipulatie: Bijeenkomsten, sociale en andere media gebruiken om collectieve woede en angst op te wekken, waardoor rationeel denken verdrongen wordt (Free Palestine, genocide, kindermoordenaars). *De geschiedenis herschrijven:* door de geschiedenis telkens te veranderen, verliest de massa het vermogen feiten te checken. Ze varen blind op wat de media ons willen laten geloven (de wereld moet ingrijpen om de Joden te stoppen die het land van de Arabieren gestolen hebben).

Hier zitten jij en ik middenin. Het woord Israël kun je niet meer noemen zonder buitengesloten te worden, in je kerk, bij de kapper, in de politiek, en op plaatsen waar je het niet verwacht. Onlangs kreeg ik een brief van een geloofsge-meenschap in het buitenland waar ik al 52 jaar kom, om ons te richten op God en Zijn Woord. In felle bewoordingen werd ik beschuldigd, veroordeeld en afgeserveerd vanwege de houding van Christenen voor Israël. Waarschijnlijk dingen die wij allemaal meemaken. Ons houvast blijft dan Gods belofte, het loopt Hem niet uit de hand. “Israël zal niet langer een prooi zijn voor de volken, en de wilde dieren van de aarde zullen ze niet meer verslinden, maar ze zullen onbezorgd wonen en niemand zal ze schrik aanjagen” (Ezechiël 34:28).

Ds. Max Staudt

Liefde voor het leven

“Want zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik een omkeer zal brengen in de gevangenschap van Mijn volk, Israël en Juda, zegt de HEERE, en Ik hen zal terugbrengen naar het land dat Ik hun vaderen gegeven heb, en zij zullen het in bezit nemen” (Jeremia 30:3).

De profeet Jeremia zag de ondergang van Juda en van de tempel in Jeruzalem aankomen en ook werkelijk plaatsvinden. Juda, dat was wat er in zijn tijd over was van Davids rijk. Enkele generaties eerder was het grootste, het noordelijke deel van het land, platgewalst door de Assyriërs: de hoofdstad Samaria ingenomen, en het merendeel van de bevolking onvindbaar verspreid in het rijk van de overwinnaars. En nu voltooid een ander wereldrijk, Babylon, het sloopwerk.

Indrukwekkend

De tekst uit Jeremia 30 laat zien dat de profeet ondanks alles een toekomst voor zijn volk bleef zien, onder de hoede van zijn God. Dat is ook bij een oppervlakkige beschouwing al wonderlijk. Al zou je de Bijbel een sprookjesboek vinden, is het dan niet indrukwekkend te zien hoe iemand, bij wie alles om hem heen instort, zijn idealen meer dan ooit boven de puinhopen ziet stralen, zelf gebroken en ongebroken tegelijk? Dat is een ‘nee’ tegen de dood, een geloof in het leven, zoals we het af en toe bij zwaar getroffen mensen zien – om dan te beseffen dat de mensheid het dáár toch van moet hebben. Wisten we meer van de huidige massamoord op christenen in delen van Afrika, dan zagen we daar waarschijnlijk ook voorbeelden van.

Troost en opbouw

Gelukkig bereikt zulk bemoedigend nieuws ons soms wél. In Israël blijft men na 7 oktober 2023 en wat erop volgde, het leven vieren. Zeker, de vijand moet verslagen worden, er moet met harde hand orde geschapen worden. En ja, de verbijstering en het verdriet blijven. Maar de toekomst zal er een zijn van troost en opbouw. De feesten zullen het leven blijven vieren, niet de haat. Voor ons is de Bijbel geen sprookjesboek. En we zien dat het geen toeval is dat zulke liefde voor het leven zich juist in Israël manifesteert. Daar verstaat men immers in meer dan één opzicht de taal van Jeremia.

Trouw

Jeremia spreekt niet alsof hij wil fluiten in het donker, maar omdat hij zich aangesproken en onder bevel gesteld weet. Hij moet een vertrouwen uitspreken waartoe hij zich niet geforceerd heeft opgewerkt. Nee, er is een trouw buiten en boven hemzelf, onder alles en allen, dwars door de ondergang die hij meemaakt – en die trouw zal blijken. Komende geslachten moeten weten wat hij juist in de donkerste dagen hoorde. En daarom (vergelijk vers 2): “Schrijf het allemaal

in een boek!” Wat allemaal? Hoe God erbij was. Hoe de God van vergeving en bevrijding op de weg van Zijn beloften bleef en zal blijven: “Weet dat Ik jullie trouw blijf!”

Gods vrijheid

Dat licht schijnt in onze tekst: “Zie, er komen dagen”: het gaat om onze concrete aardse geschiedenis, niet om een hemelse epiloog. “Dat Ik een omkeer zal brengen”: “Ik” – de grote spelers op het wereldtoneel zijn niet alles. En als het erop aankomt, zijn ze niets. Of het nu Babylon is, de falende Judese leiders, de VN, of staatshoofden die de terreur willen belonen met een eigen staat. “Israël en Juda”: beide! Ook de sinds vele generaties verdwenen broeders, de kinderen van Rachel (Jeremia 31:15).

“Ik zal hen terugbrengen”: misschien ziet Jeremia voor zich dat nakomelingen van de tien verdwenen stammen terugkeren. Een ander zal menen dat ze allen uit de dood opstaan. Weer een ander ziet ze ‘als het ware’ lijfelijk terugkeren: als de zin van heel hun lijfelijk leven en lot ooit volkomen aan de dag komt. Hoe dan ook: het gaat om hun concrete mensenleven, in dat land waar God met hen samen was en waar zij opnieuw met Hem samen zullen zijn. “Zij zullen het in bezit nemen”: een bezit zoals het steeds bedoeld was, sinds Abraham, sinds de uittocht uit Egypte, in de strijd van Jozua en de Richteren. Het land als de plek waar Gods vrijheid door mensen geléefd zou worden, zó, dat ieder volk, ieder mens, de hele aarde uiteindelijk graag meedeed.

Ontroerende melodie

Alles wat mensen kunnen bereiken, is klein bij deze beloften, bij het “Ik” dat ze uitspreekt. We hoeven de staat Israël niet op deze tekst te funderen. Wie de solide volkenrechtelijke en humane basis onder die staat bestrijdt, zal zeker ook ongevoelig zijn voor geloofsargumenten. Maar dat veel grotere waarover Jeremia spreekt, straalt af op die menselijke onderneming ‘Israël’ – nu eens al te menselijk, dan weer verheffend menselijk – daarginds in het oude land, in die vijandige omgeving. Het meest treft mij daar, nogmaals, die liefde voor het leven, waar de terrorist zijn tanden op stuk bijt. Die volhardende liefde is voor mij een ontroerende melodie boven de baslijn van Gods trouw zoals die klinkt in Jeremia’s woorden.

Ds. Max Staudt is emeritus predikant binnen de PKN.

Vol vreugde zetten Joden vanuit de diaspora voet op Israëlische bodem om in Israël een nieuw bestaan op te bouwen. | Foto: Flashgo

Column

Roger van Oordt
» rvanoordt@cvi.nl

Hebben Joden nog toekomst in Nederland?

Het antisemitisme in Nederland stijgt naar alarmerende hoogten. Volgens de meest recente cijfers werden er in 2024 meer dan vierhonderd incidenten geregistreerd. Dat is een stijging van ruim elf procent ten opzichte van het jaar ervoor, dat al een record vestigde. De politie noteerde 880 gevallen, waarvan tientallen met geweld of bedreiging. Het gaat allang niet meer om losse incidenten: dit is een klimaat waarin Joden in Nederland steeds vaker doelwit zijn van haat, vernieling en intimidatie.

Dat klimaat wordt versterkt door een stroom van propaganda die de publieke opinie voedt met halve waarheden en vijandige frames. Mainstream media spelen hierin een kwalijke rol. Te vaak worden beweringen van Hamas en gelieerde kanalen als Al Jazeera zonder kritische toets overgenomen. Al Jazeera is geen onafhankelijke nieuwszender, maar de staatsomroep van Qatar, een land dat Hamas financieel ondersteunt en ideologisch verwant is via de Moslimbroederschap.

Onschuldige journalist

Het recente voorbeeld van Anas al-Sharif spreekt boekdelen. Deze man werd in de berichtgeving neergezet als onschuldige journalist, gedood door Israël. Inmiddels heeft het leger overtuigend bewijs geleverd dat al-Sharif een actief Hamas-lid was dat zich voordeed als verslaggever. Hij diende als bevelhebber van een raketeenheid in de Gazaanse stad Jabaliya. Wie de controle over de feiten in handen van een terreurorganisatie legt, faciliteert propaganda en draagt bij aan het klimaat van haat dat iedere dag opnieuw voelbaar is in Nederland.

De gevolgen van deze propaganda-oorlog blijven niet beperkt tot het Midden-Oosten. Ze sijpelen door in de straten van Amsterdam, Den Haag en elders. Het CIDI-pand in Den Haag werd beklad met rode verf, kort daarop volgde het huis van een CIDI-medewerker, en recent werd ook de Israëlische ambassade aangevallen en vernield. Zulke daden vinden plaats in een atmosfeer waarin Israël stelselmatig wordt afgeschilderd als dader, agressor, pleger van genocide, en waarin Joden wereldwijd als collectief verantwoordelijk worden gehouden voor alles wat Israël doet of nalaat.

Politiek wapen

De Nederlandse politiek draagt hier helaas actief aan bij. Het gemak waarmee termen als 'genocide' in het parlement worden gebruikt – zoals in de motie van Kati Piri, waarin zonder juridische grondslag wordt gesteld dat Israël zich daaraan schuldig maakt – is verbijsterend en werkt polarisatie en antisemitisme in de hand. De term heeft een duidelijke juridische definitie: de intentie om een volk geheel of gedeeltelijk te vernietigen. Er is geen enkel bewijs dat Israël zo'n intentie heeft of dat beleid voert. Toch wordt het woord ingezet als politiek wapen, met grote maatschappelijke schade

Het bekladde CIDI-pand in Den Haag. | Foto: CIDI

tot gevolg. Wie Israël in het parlement van genocide beschuldigt, zet indirect een stempel op de Joodse gemeenschap in Nederland. En of men dat nu wil of niet: het voedt antisemitische sentimenten.

Dubbele standaard

De parallel met Rusland en Oekraïne maakt de dubbele standaard zichtbaar. Toen Rusland Oekraïne binnenviel, was de verontwaardiging eenduidig. Er werd geen ruimte gelaten voor twijfel over het recht op zelfverdediging van de aangevallen partij. Maar wanneer Israël na een ongekende terreuraanval van Hamas hetzelfde recht uitoefent, wordt dat recht door velen ter discussie gesteld. Die selectieve verontwaardiging is niet alleen onlogisch, maar ook gevaarlijk. Israël mocht wel even terugslaan, maar de vijftig gijzelaars die nog in de donkere tunnels vastzitten, zijn door de media en vele politieke partijen allang weer vergeten.

Beloofte

Er bestaat óók een collectieve historische verantwoordelijkheid ten opzichte van het Joodse volk. Die verantwoordelijkheid vloeit voort uit de eeuwenlange vervolging, die eindigde in de moord op 6 miljoen Joden tijdens de Shoah. "Nooit meer" was bedoeld als een belofte, niet slechts als een plichtmatige slogan voor herdenkingsdagen. Die belofte verliest haar kracht wanneer de samenleving zwijgt bij Jodenhaat, wanneer media propaganda doorgeven alsof het feiten zijn, en wanneer politici met woorden strooien die in de geschiedenis symbool staan voor de zwaarste misdaden tegen de menselijkheid.

Veiligheid

Het is tijd voor morele helderheid. Dat begint bij het erkennen dat antisemitisme levensgevaarlijke vormen aanneemt in Nederland, gevoed door desinformatie en politieke gemakzucht. Het betekent dat media hun rol als poortwachter van de waarheid serieus moeten nemen, ook wanneer dat impopulair is of botst met het dominante narratief. Het betekent dat politici verantwoordelijkheid dragen voor hun woorden, zeker wanneer die woorden historisch beladen zijn en gevolgen hebben voor de veiligheid van een minderheid in eigen land.

Antisemitisme begint vaak met woorden, maar eindigt nooit bij woorden alleen. Vernielde gevels, bekladde ambassades, bedreigde gezinnen, en in elkaar geslagen Joodse kinderen zijn de zichtbare tekenen van een sluipend proces dat te vaak te laat wordt herkend. Wie de geschiedenis kent, weet dat zwijgen geen optie is. "Nooit meer" betekent opstaan, tegenspreken en beschermen, juist wanneer dat ongemakkelijk is.

Keuze

De vraag is: wat doet ú hiertegen? Hoort u bij de zwijgende meerderheid, die wegstapt en hoopt dat het overwaait, of bij de strijdende minderheid, die weigert toe te staan dat Jodenhaat opnieuw escaleert in onze samenleving? Die keuze is van levensbelang, omdat het de toekomst van het Joodse volk in Nederland zal bepalen. Als Joden vogelvrij worden verklaard, betekent dat het einde van het Nederland zoals wij dat kennen.

Raouf Leeraar is directeur Beleid van de Israel Allies Foundation Europe.

Antisemitisme in Europa

Het aantal antisemitische incidenten neemt niet alleen in Nederland, maar ook in andere delen van Europa schrikbarend toe. Joden én Joodse Israëli's zijn daarbij het doelwit van haat. Hieronder volgt een kleine greep uit de eindeloze reeks antisemitische incidenten van de afgelopen zomerperiode.

- 12 juli: Zes personen vernielen een koosjer Israëlisch restaurant in Griekenland en besmeuren delen van het gebouw met zwarte verf.
- 21 juli: Een Israëlisch echtpaar wordt de toegang geweigerd tot een camping in Oostenrijk. Een medewerker zou hebben gezegd: "Voor Israëli's is hier geen plaats, wegwezen."
- 22 juli: Honderden Israëliërs kunnen hun cruiseschip niet verlaten op het Griekse eiland Syros vanwege pro-Palestijnse protesten in de haven.
- 23 juli: Een groep Israëlische tieners wordt op het Griekse eiland Rhodos aangevallen door tientallen pro-Palestijnse activisten, van wie sommigen naar verluidt messen bij zich hebben.

Foto: Shutterstock

- 23 juli: 44 Franse Joodse jongeren worden samen met hun acht begeleiders uit een vliegtuig gezet in Valencia, Spanje. Volgens de groep gebeurde dit omdat ze in het Hebreeuws zongen.
- 24 juli: Drie Israëli's worden in Wenen een restaurant uitgezet. De ober weigert hen te bedienen nadat hij hen Hebreeuws hoort spreken.
- 26 juli: Een immigrant roept "Free Palestine, I am Hamas" naar een Israëlisch echtpaar in Griekenland en bijt vervolgens een stukje van het oor van de Israëlische man af.
- 3 augustus: Vandalen beschadigen een Holocaustmonument in de Duitse stad Baden-Baden.
- 9 augustus: Drie mensen vallen een Amerikaans Joods echtpaar lastig op straat in Venetië. Ze laten een hond op de man los, bespugen hem en besproeien beide slachtoffers met water.
- 14 augustus: Een boom ter herinnering aan de Franse Jood Ilan Halimi, die in 2006 werd ontvoerd en doodgemarteld, wordt omgezaagd in Parijs.

Foto: Flashgo

Schouderklopje van Hamas

Het kabinet is gevallen, alweer. Wie dacht dat de ministers slechts op de winkel passen tot er nieuwe verkiezingen zijn, kwam half augustus bedrogen uit. Het gevallen kabinet viel opnieuw. Nu over Gaza, of beter: over Israël. Minister Veldkamp vond dat er meer sancties tegen Israël nodig waren, had dat eigenlijk ook al half-half toegezegd, maar de Tweede Kamer dacht daar toch anders over. Geen verdere sancties richting Israël.

Als minister voer je het beleid uit van de Tweede Kamer, dan wel een meerderheid van de Tweede Kamer: de coalitie. Je eigen mening is dan even minder belangrijk. Daar teken je voor. En als de wens van de Tweede Kamer je niet zint, dan stap je op? De partij die zegt op te komen voor democratische waarden...

Het onderwerp? Sancties tegen Israël. Israël? Niet Hamas? Welke voorstellen voor sancties tegen Hamas zijn er? Welke eisen en voorwaarden worden er gesteld aan die door sommigen gewenste Palestijnse staat? Ik heb het niet gehoord. Maar sancties tegen Israël, de enige democratie in het Midden-Oosten die de kastanjes voor ons uit het vuur haalt, zou de oplossing zijn? Een oplossing voor wat? Krijgen de gijzelaars dan wel te eten? Worden de gijzelaars dan vrijgelaten? Legt Hamas dan de wapens neer? Steelt Hamas dan geen hele voedseltransporten meer en vult het de voorraadschuren dan niet meer aan? Verschanst het zich dan niet meer achter burgers? Komt er een einde aan de aanhoudende terreur, beschietingen en raketten van Hamas als we Israël sanctioneren?

Terecht klonk de vraag: zijn er niet genoeg crises in Nederland die aandacht en inzet van onze regering vragen? De betaalbaarheid van de zorg, wonen, migratie, stikstof en landbouw, om er maar een paar te noemen. Wie gaat er over het beleid van Israël? Zijn dat niet de Israëli's die hun Knesset kiezen? Het is een illusie dat de Nederlandse kiezer wel even kan bepalen hoe de oorlog in Gaza door Israël gevoerd – of beëindigd – moet worden. Maar ook al treft Israël nu geen sancties, de propaganda van Hamas werkt. Er volgde een publiek schouderklopje van Hamas voor Veldkamp om zijn moedige stap. Als er nog twijfel was over wie er nu gediend is bij sancties tegen Israël, dan is dat nu opgehelderd.

Michel Kotek

Jodenhaat, terug van nooit weggeweest

Een pro-Palestina demonstratie in hartje Brussel, België. | Foto: Shutterstock

Hoe makkelijk zou het zijn als de wereld Jodenfrei was? Geen dagelijkse sit-ins op universiteiten en stations met pro-Palestina protesten. Geen dagelijkse haatcampagnes op centrale plekken in onze steden en dorpen. Een wereld zonder Joden zou daadwerkelijk een leemte creëren in de dagelijkse media, in de politiek, maar zeer zeker ook in het onderwijs.

Slechts 15 miljoen Joden lopen er op deze aardbol rond in vergelijking tot 2,4 miljard christenen, 2 miljard moslims, 1,2 miljard hindoes, 500 miljoen boeddhisten en 1,2 miljard niet-religieuzen. U vraagt zich ongetwijfeld af waarom ik zo cynisch ben. Het antwoord is simpel: 'No Jews, no news'. De afgelopen week opende ik herhaaldelijk Teletekstpagina 101 en gemiddeld drie van de negen nieuwsberichten gingen over Israël. Test u zelf maar eens. Geen aandacht voor echte genocides, slachtpartijen van druzen, christenen of jawel moslims, door jawel jihadistische moslims. Welk land dat genocide wil plegen, voedt de groep die het wil uitroeien, anders dan Israël? Welke uit te roeien groep wordt dagelijks geïnformeerd voordat burgerdoelen worden aangevallen? En als Israël daadwerkelijk genocide had willen plegen, was dat klusje op 8 oktober 2023 voltooid.

Haat en indoctrinatie

Hetzelfde ziekelijke patroon van valse berichtgeving zie je terug in vrijwel alle andere Nederlandse en Belgische media. De disproportionele hoeveelheid aandacht die het Palestijns-Israëliëse conflict krijgt, kan wat mij betreft alleen hiermee verklaard worden. En als we dan inzoomen op de inhoud van de berichtgeving, is deze op *De Telegraaf* en het *EW Magazine* na, volledig eenzijdig op de hand van de Palestijnen. Je

kunt voor iets zijn en tegen het andere, maar in het geval van Israël ontspoort dat tegen-zijn in pure haat, indoctrinatie, en een honger naar de vernietiging van de staat Israël. En met de vernietiging van de staat Israël wordt dan de vernietiging van alle Joden bedoeld. Anders dan vóór 7 oktober zijn de antisemitische ratten uit hun holen gekropen en is het wederom salonfähig geworden je antisemitische gevoelens bot te vieren op die anderhalve Jood in ons straatbeeld.

Nachtmerries

Dagelijks word ik wakker met een gevoel van onmacht. Als oprichter van twee organisaties die strijden tegen antisemitisme en het zwartmaken van Israël is er geen seconde meer in mijn leven dat ik er niet mee bezig ben. Welk onheil en onrecht staat ons morgen weer te wachten, hoe geef ik leiding aan een team van mensen dat dagelijks 'water naar de zee moet dragen' en tegen de stroom in moet roeien? De nachtmerrie die ik heb, is dat zich over ons eenzelfde onheil voltrekt als dat mijn beide ouders en vele vermoorde familieleden is overkomen. Maar er is een belangrijk verschil tussen toen en nu. In die zin is mijn glas halfvol en blijf ik hopen op de goede afloop.

Kanarie

Joden zijn zich na de Shoah bewust van waartoe Jodenhaat leidt. Anders dan toen hebben wij de keuze om te vechten voor ons zijn, kunnen wij vechten voor het bestaan van onze democratische staat Israël, kunnen wij opkomen voor onze rechten en de veiligheid van onze kinderen. Anders dan toen zijn er geweldige mensen die voor ons in de bres springen, en zich realiseren waartoe woke-denken en westerse naïviteit kan leiden. Joden zijn de kanarie in de

kolenmijn, wij zijn als eersten aan de beurt, maar zeker niet de laatsten.

In bescherming nemen

Het gevoel van antisemitisme is: geleefd worden, jezelf dagelijks bedreigd voelen, geen andere uitweg te zien dan je koffers te pakken. Maar waar moeten wij dan in vredesnaam naartoe? Nee, mijn oplossing is simpel. Joden zijn ten minste sinds de twaalfde eeuw na Christus aanwezig in wat nu Nederland en België is. Joden droegen onder meer bij aan de maatschappelijke, economische en culturele ontwikkeling van onze landen. Het is nu 'pay back time' en de onvolprezen taak van politici, de uitvoerende en bovenal rechterlijke macht om Joden in bescherming te nemen. In die zin hangen er zeer donkere wolken boven de Joodse gemeenschap, getuige de Jodenjacht in Amsterdam en de talrijke, dagelijkse fysieke en verbale aanvallen op Joden en Israëli's in de diaspora. Aanvallen die veelal op een laffe manier onbeantwoord bleven door diezelfde machten.

Antizionisme

Vandaag de dag heeft - volgens onderzoek van de Anti-Defamation League (een internationale organisatie die strijdt tegen antisemitisme) - dertig procent van de Belgen antisemitische gedachten. Dat uiterst verontrustende percentage komt niet uit de lucht vallen en is niet het resultaat van Israël dat na 7 oktober tegen Hamas ten strijde trok, zijn burgers in bescherming nam en verklaarde "Nooit meer is nu". Laat u niets wijsmaken, antizionisme is de nieuwe verschijningsvorm van het aloude antisemitisme. Een oude wolf in nieuwe schaapskleren.

Michel Kotek is voorzitter van JID (www.stopantisemitisme.be) en Hart voor Israël in België.

Column

Marijke Terlouw, eindredacteur
» krant@cvi.nl

Hoe een slachting in Syrië de banden tussen druzen en Israël versterkt

Bloedband en bombardementen

De druzendorpen in Zuid-Syrië liggen zo dicht bij de Israëlische grens, dat bewoners, als de wind goed staat, elkaar over het prikkeldraad heen iets kunnen toeroepen. Deze nabijheid, en de familie- en cultuurbanden, hebben gezorgd voor een hechte relatie tussen de circa twintigduizend druzen op de Israëlische Golanhoogten en hun verwanten in Syrië.

Die band – net als de eeuwenoude alliantie tussen druzen en Joden – werd op 13 juli van geopolitiek belang, toen islamisten in Syrië zich tegen hun druzische burens keerden, er honderden afslachtten en nog eens honderden ontvoerden. De slachtingen leidden tot felle protesten van Israëlische druzen en ongekende Israëlische acties: het leger viel belangrijke doelen van het regime in Damascus aan, om het te dwingen de daders tot de orde te roepen – anders zou het de woede van de Israëlische krijgsmacht over zich heen krijgen.

Versterkte alliantie

De aanvallen maakten een einde aan de ergste wreedheden, maar de dreiging voor Syrische druzen blijft. Hun dorpen zijn omsingeld door jihadisten die algemeen worden gezien als loyaal aan de Syrische president Ahmed al-Shara'a, een ex-Al Qaida-terrorist. Volgens verschillende Israëlische druzen heeft dit de druzisch-Joodse alliantie verder versterkt. "Ik voelde me altijd al Israëliësch en voor Israël, maar de acties in Damascus bevestigden voor mij de waarde van de alliantie en gaven me het laatste duwtje om die verder te verdiepen", zegt Adam Qazamil (19) uit Beit Jann in Galilea. Hij wil zich binnenkort aanmelden bij een speciale legereenheid en voltooide onlangs een gezamenlijk druzisch-Joods opleidingsjaar in Dalyat al-Carmel, vlak bij Haifa.

Naast "trots en dankbaarheid" voor Israëls ingrijpen voelt Qazamil, jeugdleider in Beit Jann, ook "diepe bezorgdheid" over de Syrische druzen, van wie velen familie hebben in Israël. "Sweida is nog steeds omsingeld", zegt hij, verwijzend naar de Zuid-Syrische stad waar veel wreedheden plaatsvonden.

Gruwelijke beelden

Een video uit Sweida toont lichamen en bebloede ziekenhuisgangen waar tientallen druzische patiënten en personeelsleden vermoedelijk werden vermoord. Een andere video laat drie blootsvoetse mannen zien, van wie één bloedt, die onder schot gedwongen worden van een balkon te springen, en worden neergeschoten terwijl ze over de reling klimmen. Hun bebaarde beulen roepen "takbir", een islamitische geloofsuiting.

Deze en andere beelden "brachten me meteen terug naar 7 oktober", zegt Qazamil, verwijzend naar de inval van duizenden Hamasterroren in Israël

Abdullah Rabah, bij het dorp Majdal Shams. | Foto: Lidor

in 2023, die met actiecamera's de oorlogsmisdaden vastlegden: ontvoeringen, verminkingen, verkrachtingen, en zelfs martelingen van huisdieren. "Eerlijk gezegd bracht het me nog verder terug in de tijd – het deed me denken aan de Holocaust," voegt hij toe. Hij bezocht onlangs naziconcentratiekampen in Polen als deelnemer van een Israëliësch educatieprogramma.

Gedeelde geschiedenis

Israëls militaire reactie op de gruweldaden in Sweida verraste veel Israëli's, omdat het leger zelden wordt ingezet om niet-burgers te beschermen. Ook veel druzen waren verrast, sommigen voelen zich buitengesloten door Israël – mede door de Joodse Natiestaatswet van 2018 en grondrestricties in druzische gemeenten, zelfs voor legerveteranen. "Het was absoluut onverwacht, ondanks onze liefde voor het land", zegt Qazamil. Waarom Israël dan toch ingreep? "Ik denk dat het eerder te maken heeft met gedeelde geschiedenis en emoties dan met geopolitieke berekening." De gruweldaden kort na 7 oktober "raakten een gedeeld trauma van Joden en druzen, twee volkeren met een lange geschiedenis van vervolging – en dat leidde tot deze daadkracht." In Majdal Shams leidde het geweld tot zo'n emotionele reactie dat honderden inwoners, ondanks zelden voorkomende onrust in het dorp, over het grenshek renden om hun belegerde verwanten te helpen. Tientallen Syriërs staken over naar Israël voor opvang en een zeldzame familiereünie. Allen zijn inmiddels gerepatriëerd.

Discussie over toekomst

Israëls optreden heeft geleid tot discussie over de toekomst van de Syrische druzen. Sommigen, zoals Qazamil, pleiten voor een status quo waarin hun situatie onveranderd blijft, maar ze bescherming van Israël genieten. Anderen dromen van autonomie – of zelfs een eigen staat. "De situatie kan niet terug naar hoe die was", zegt Abdullah Rabah uit Majdal Shams. "We hebben meer zelfredzaamheid nodig." Aan de grens droeg Rabah een pet met aan de voorkant de druzenvlag en aan de achterkant de Israëlische.

Tijdens de nationale herdenking vorig jaar van de slachtoffers van de oorlog die op 7 oktober uitbrak, vertegenwoordigde zijn dochter Luna hun dorp Majdal Shams. Ze zong een couplet uit het herdenkingslied Etzenu Bagan ("In onze tuin") – een gebaar naar de twaalf dorpsgenoten, allemaal kinderen, die omkwamen toen Hezbollahterroristen een raket afvuurden op het voetbalveld van Majdal Shams. Met zichtbaar trots toont Rabah een video waarin zijn dochter in het Hebreeuws zingt tijdens de officiële herdenkingsceremonie in de stad Ofakim, in het zuiden van Israël. Sari Halabi (38), vader van drie kinderen, wiens huis op vijftig meter van de Syrische grens ligt, zegt: "Wat Israël nu doet, opent de deur naar dingen die dichterbij gekomen zijn door het bloedbad – waaronder druzische autonomie, die samen met Israël kan bloeien en zich verdedigen."

Veroordeeld

Russische rechtbanken hebben onlangs 135 mensen veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes tot vijftien jaar vanwege hun rol in een bestorming van een Russisch vliegveld. Op 29 oktober 2023 bestormden honderden jonge moslims een luchthaven in de regio Dagestan nadat geruchten de ronde deden dat er een vlucht uit Tel Aviv was geland. De reischoppers zwaaiden met Palestijnse vlaggen en gingen in de terminals actief op zoek naar Joodse en Israëlische passagiers. Van ongeveer vijftien Israëli's en Joden werd bevestigd dat ze op de luchthaven waren. Niemand van hen raakte gewond. | Foto: Shutterstock

Geen visumverlenging

Israël heeft besloten het visum van Jonathan Whittall, de VN-vertegenwoordiger voor de Coördinatie van Humanitaire Zaken (OCHA) niet te verlengen. Whittall heeft zich regelmatig zeer negatief uitgelaten over Israël en de situatie in Gaza. Zo beschuldigde hij Israël er onder andere van "omstandigheden in Gaza te creëren om te doden". Ook beweerde hij dat Israël "honger als wapen gebruikt" en zo "een doodvonnis oplegt aan Gazanen die gewoon proberen te overleven."

Judea en Samaria

Acht Amerikaanse staten komen met wetsvoorstellen die overheidsinstanties verplichten het Israëlische gebied dat van 1948 tot 1967 door Jordanië bezet werd – en sindsdien bekend staat als Westelijke Jordaanoever – weer Judea en Samaria te noemen. Door het gebied bij zijn historische en Bijbelse naam te noemen, worden de Joodse banden ermee benadrukt, aldus de initiatiefnemers. | Foto: Shutterstock

Schoolboeken

Uit een onderzoek van IMPACT-se, de Israëlische organisatie voor onderwijsmonitoring, blijkt dat schoolboeken in Nigeria vol staan met antisemitische stereotypen en historische onjuistheden over Israël. Zo worden Joden regelmatig omschreven als "afgodendienaars" en "hypocrieten". De Holocaust wordt slechts oppervlakkig vermeld, zonder verwijzing naar de Joodse identiteit van de slachtoffers. Ook bevatten de boeken veel onjuiste landkaarten.

De nalatenschap van Schwester Selma

In december 1916 stapte een 32-jarige Joodse verpleegkundige uit Duitsland uit een koets in Jeruzalem en veranderde voor altijd de Israëlische gezondheidszorg. Haar naam was Selma Mayer, maar iedereen noemde haar ‘Schwester Selma’ (zuster Selma).

Ze kwam aan bij het ziekenhuis Shaare Zedek aan de Jaffastraat, een ziekenhuis zonder elektriciteit, zonder riolering, geen gediplomeerde verpleegkundigen. Alleen chaos. Dus wat deed zij? Ze ging aan het werk. Wekenlang maakte ze aantekeningen van alles dat gerepareerd moest worden. Vervolgens voerde ze veranderingen door: van een protocol voor het opmaken van bedden, hygiënevoorschriften, tot het opleiden van verpleegkundigen

Het ziekenhuis Shaare Zedek in aanbouw, 1901. | Foto: Publiek domein

Schwester Selma | Foto: Meyerowitz - Werner Liebenthal family album

vanaf de start. Patiënten moesten in bad voordat ze werden opgenomen in het ziekenhuis. Verpleegkundigen moesten steriele uniformen en hoofddeksels dragen. De lakens werden dagelijks verschoond. Jeruzalem had nog nooit eerder zorg op deze manier gezien.

Onderwijs

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was Schwester Selma de enige gediplomeerde verpleegkundige.

De rij patiënten die wachtte om door haar gezien te worden liep tot aan de markt Mahane Yehuda. In 1934 richtte ze de Shaare Zedek School voor Verpleegkundigen op. Ze verzorgde zelf alle praktijklessen. Studenten van deze opleiding behoorden later tot de top van de gezondheidsdeskundigen in Israël.

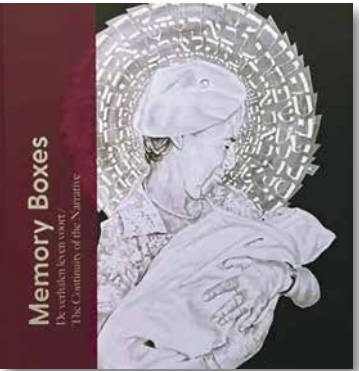
Nalatenschap

Selma trouwde nooit, maar ze voedde drie weesmeisjes op als haar eigen kinderen. Toen een van hen omkwam bij het bombardement in de straat Ben Yehuda in 1948, rouwde ze zoals elke moeder. Ze was niet slechts een verpleegkundige, ze assisteerde bij operaties, runde de keuken, zorgde dat de voorraad materialen op peil bleef, en ging met artsen mee op huisbezoek. Haar nalatenschap is er nog altijd. Haar portret hangt bij de ingang van het ziekenhuis. Ze stierf op honderdjarige leeftijd, en woonde tot aan haar overlijden in een kamer in het ziekenhuis. Ze leefde voor zorg, vanuit dienstbaarheid en voor de mensen van Jeruzalem. Ze bouwde niet slechts een ziekenhuis, ze bouwde een maatstaf die vandaag de dag nog altijd geldt. | Bron: Nationale Bibliotheek van Israël

Verschenen Memory Boxes

In een tijd waarin we de gruwelen van de Holocaust steeds minder kennen of begrijpen, is dit boek *Memory Boxes* een waardevol boek. Want terecht is de ondertitel *De verhalen leven voort*. Auteur Amos van Gelder is meer nog dan auteur, kunstenaar. Hij portretteert zijn familieleden, maakt daar indrukwekkende kunstwerken van en daarbij zijn composities gemaakt door Amit Gur. De expositie *Between you and me* is tot eind oktober te zien in het Holocaustmuseum in Amsterdam, maar het boek is evenzogoed de moeite van het lezen waard. Van Gelder: “Ik heb er bewust voor gekozen mijn familieleden te midden van verzetslieden en collaborateurs te plaatsen, want het zijn allemaal schakels in één groot verhaal. In het aureool [te zien in elk kunstwerk, red.] staan hun persoonlijke verhalen opgetekend.”

Memory Boxes – de verhalen leven voort; Amos van Gelder en Amit Gur.

Als eerste opgewekt

Wie wil er nu niet als een van de eersten worden opgewekt uit de dood op de dag dat de Messias komt. Die gedachte moeten ook veel Joden hebben gehad. Daarom vind je vandaag de dag, zover het oog reikt, tienduizenden graven op de Olijfberg. Dit is namelijk de plek vanwaar de Messias Jeruzalem zal binnentreden (Zacharia 14:4). Volgens de Joodse traditie zullen zij die hier begraven liggen dan als eersten uit de dood opstaan.

Dit privilege is echter niet voor iedereen weggelegd. Een graf kopen op de Olijfberg kost al snel duizenden euro's. Vermoedelijk liggen er tussen de 70.000 en 150.000 mensen begraven op deze plek. Al drieduizend jaar lang worden Joden hier begraven. Het is daarmee de grootste én heiligste Joodse begraafplaats ter wereld. Er zijn hier ook veel belangrijke personen begraven. Volgens

de Joodse traditie bevinden zich onder hen de profeten Haggai, Zacharia en Maleachi, en Absalom, de zoon van David.

Graven vernield

Op de vooravond van de Israëlische Onafhankelijkheidsoorlog in 1948 telde de begraafplaats ongeveer 60.000 graven. Minstens de helft daarvan werd in de daaropvolgende jaren verwoest door Jordanië, die Oost-Jeruzalem (waar de Olijfberg ligt) tot 1967 in handen had. Er werden wegen aangelegd dwars door de begraafplaats, skeletten en botten lagen verspreid over de grond, en grafstenen werden gebruikt als straatstenen of zelfs als vloeren voor toiletten. Ook in de jaren na 1967 vonden er regelmatig incidenten plaats waarbij Arabieren graven vernielden. Tot op de dag van vandaag is Israël nog bezig met de renovatie van de begraafplaats. | Foto: Flash90

Spion voor Iran

In Israël is onlangs een nationale reclamecampagne gelanceerd waarin burgers gewaarschuwd worden niet voor Iran te spioneren. De campagne is een gevolg van een duidelijke toename van pogingen van het regime in Teheran om Israël's te rekruteren voor spionagedoeleinden. De campagne heeft als titel ‘Easy money, heavy cost’ (gemakkelijk verdienen, hoge prijs). De Israëlische veiligheidsdienst heeft in de

afgelopen maanden zeker 25 mensen opgepakt op beschuldiging van spionage. | Foto: Flash90

Tech-injectie

De Amerikaanse technologieus NVIDIA is van plan een enorm technologiecentrum te bouwen in het noorden van Israël. Met de bouw zijn enkele miljarden gemoeid. Hiermee wordt het bedrijf de grootste werkgever in de hightechsector van het land. Ook wordt de positie van Israël als toonaangevend technologisch centrum in een regio die door onrust geteisterd wordt, verder versterkt. Volgens Dror Bin, directeur van Israëls Innovatie Autoriteit is de beslissing een duidelijk teken van vertrouwen in de Israëlische tech-industrie.

Antisemitisme ‘normaal’

Het antisemitisme in Engeland lijkt steeds meer ‘genormaliseerd’ te worden, aldus een onderzoek dat werd uitgevoerd in opdracht van de belangrijkste overkoepelende organisatie van de Joodse gemeenschap aldaar. Een van de onderzoekers: “We zijn vooral geschrokken van de toenemende normalisering van veel extremere, persoonlijke en soms levensveranderende acties tegen individuen, puur en

alleen omdat ze Joods zijn.” Antisemitisme komt vooral voor in de nationale gezondheidszorg, het hoger onderwijs en de kunstsector. | Foto: Shutterstock

Doorbraak

Israëlische wetenschappers hebben een opmerkelijk nauwkeurige methode ontwikkeld om de leeftijd van een persoon te bepalen aan de hand van een klein DNA-monster. De tool heet MAgeNet en kan de chronologische leeftijd voorspellen met een gemiddelde foutmarge van slechts 1,36 jaar voor personen jonger dan 50 jaar. In tegenstelling tot eerdere modellen, die tientallen of honderden genetische markers vereisen, heeft MAgeNet alleen gegevens uit twee specifieke gebieden in het genoom nodig.

Ook sommige christenen wakkeren Jodenhaat aan

De genocidale Hamas-aanval van 7 oktober 2023 op Israël zette de deur open voor een nieuwe en escalerende wereldwijde haat- en demoniseringscampagne tegen het Joodse volk, de Joodse staat, en hun (christelijke) bondgenoten. Daarbij zijn ook kerken, christelijke organisaties en media betrokken.

De ruïne van de Sint-Joriskerk in Taybeh. | Foto: Shutterstock

De haat- en demoniseringscampagne is veelal gebaseerd op aloude (deels christelijke) vooroordelen over Joden, en op varianten van het in de middeleeuwen in Europa geboren ‘bloedsprookje’: dat Joden christelijke kindertjes afslachten om hun bloed te gebruiken bij de bereiding van matses voor Pesach.

Varianten hierop beweren dat Joden heilige hosties met naalden doorboren, en dat zij de waterbronnen van niet-Joden vergiftigen om zo een genocide op hen te plegen. Deze beschuldigingen over het gewetenloze karakter van de Joodse ‘Godsmoordenaars’ en ‘doodsvijanden van Christus, de christenen en de kerk’ zijn diep verankerd in het onderbewustzijn van de westerse mens, en ze worden momenteel op allerlei manieren door de vijanden van Israël en het Joodse volk geoperationaliseerd.

Massamoord op zuigelingen en peuters

Centraal in de campagne staat de aantijging dat Joden, nu in Gaza, nog steeds genocide op niet-Joden plegen en daarbij ook op grote schaal zuigelingen en peuters “vermoorden” en “uithongeren”. Het veelvuldige gebruik van de termen “uithongeren” en “vermoorden”, ook door Tweede Kamerleden van de SP, PvdA-GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren, Volt en Denk, impliceert gewetenloze voorbedachte rade. De evident misdadige Joodse staat voert geen legitieme verdedigingsstrijd, maar een uitroeiingsoorlog.

De lijdende Jezus

Ook fotografisch wordt ingespeeld op de in het onderbewustzijn van de westerse mens levende vooroordelen over Joden. Inmiddels berucht zijn de foto’s van goed doorvoede Gazaanse moeders die uitgemergelde kinderen in hun armen houden. Bij deze zorgvuldig geposeerde en belichte foto’s wordt bewust het beeld oproepen van Maria die een lijdende Jezus in haar armen houdt. Dat de desbetreffende kinderen niet uitgehongerd zijn, maar aan genetische ziektes lijden, zoals later is gebleken, wordt verzwegen. In Nederland plaatste onder andere *NRC* zo’n foto in maximaal formaat op de voorpagina met de boodschap dat de Joodse staat honger als oorlogswapen inzet. Dit soort beelden worden opgenomen in het collectieve geheugen en bevestigen het al be-

staande beeld van de Joden als kinder- en Godsmoordenaars.

Kindermoord van Bethlehem

Hoe het operationaliseren van bloedsprookjes een concrete plaats kan krijgen in de ophitsing tegen Joden en Israël toonde ook de christelijke anti-Israël-organisatie Kairos-Sabeel. Die organiseerde vorig jaar november in Amsterdam een “Herdenking kindermoord Bethlehem en vermoorde kinderen in Gaza”, “om de kindermoord die op dit moment plaatsvindt zichtbaar te maken en op te roepen tot een einde aan deze voortdurende genocide”.

Op haar website veroordeelt Kairos-Sabeel christelijk zionisme als “een ketterse theologie” die oproept tot geweld tegen Palestijnse Arabieren; als “een diepgaande misinterpretatie van het Bijbelse getuigenis en een afwijzing van de boodschap van het Evangelie”.

De brand bij de kerk van Taybeh

In het kader van de ophitsingscampagne wordt ook geprobeerd een wig te drijven tussen de Joodse staat en zijn christelijke bondgenoten. Daarbij worden Israël en de Joden in Judea en Samaria er valselijk van beschuldigd de christenen in het Heilige Land

brand te steken. Dat bleek later een leugen te zijn. Het waren nota bene inwoners van Taybeh die, zoals dat vaker gebeurt, de nabij dat plaatsje gelegen openbare graasgronden hadden aangestoken om Joodse herders en hun kuddes te verdrijven. En het waren Joden uit de omgeving die uit alle macht hadden geprobeerd het vuur te doven, maar dat was desondanks overgeslagen en had uiteindelijk gewoed tot naast de ruïne van de ooit door moslims verwoeste Sint-Joriskerk. De kerkruïne zelf is trouwens geheel van steen en onmogelijk af te branden.

Desondanks schreef de officiële mediadienst van het Vaticaan, *Vatican News* in een verslag: “De brand verwoestte bijna volledig een van de oudste religieuze gebouwen van Palestina, de ruïnes van de vijfde-eeuwse Byzantijnse Sint-Joriskerk (al-Khader).” Dit soort bewust verspreide valse berichtgeving, nota bene vanuit het Vaticaan zelf, bevordert duidelijk Jodenhaat onder de rooms-katholieke wereldbevolking.

De christenen van Taybeh lieten de kans niet voorbijgaan om met een valse persverklaring een nieuw bloedsprookje uit te venten. Zij nodigden ook de Amerikaanse ambassadeur in Israël uit om de Joodse schanddaad persoonlijk te komen bekijken. Ambassadeur Mike Huckabee, een evangelisch christen en een groot vriend van Israël, aanschouwde de zwartgeblakerde kerkomgeving, geloofde de liegende geestelijken op hun vrome woorden, en schreef een woedende klachtenbrief aan de Israëlische regering. Een paar dagen later, toen eenmaal uit dronebeelden en politieonderzoek was gebleken hoe de vork werkelijk in de steel zat, moest de ambassadeur zijn woorden inslikken. Maar het kwaad was al geschied.

Nederlands Dagblad

Het ND publiceerde twee grote en felle artikelen over de Taybeh-kwestie, waarin de antisemitische leugens van de drie christelijke leiders uit Taybeh nog eens werden aangedikt en de Joden van Samaria verder werden gedemoniseerd. Ook nadat de waarheid voor iedereen aan het licht was gekomen, handhaafde de krant beide artikelen zonder ook maar het begin van een rectificatie. Daarmee is ook dit nieuwe bloedsprookje in de canon van christelijk Nederland opgenomen.

‘Dit soort bewust verspreide valse berichtgeving bevordert duidelijk Jodenhaat’

te terroriseren en het leven onmogelijk te maken. Kairos-Sabeel daarover: “Onze broeders en zusters in Christus worden rechtstreeks bedreigd door de Israëlische autoriteiten en radicale kolonisten die uit zijn op hun verwijdering en uitroeiing.”

Op 8 juli jl. publiceerden de priesters van drie kerken uit het Arabische plaatsje Taybeh (Samaria) een verklaring waarin zij ‘Joodse kolonisten’ ervan beschuldigden dat zij zouden hebben geprobeerd de Sint-Joriskerk in

Populaire babynaam

De naam Yahya Sinwar steeg vorig jaar enorm in populariteit in het Verenigd Koninkrijk. De naam, die ook gedragen werd door de vermoorde Hamasleider Yahya Sinwar, steeg 33 plaatsen ten opzichte van het voorgaande jaar en kwam in 2024 op de 93^e plaats terecht. 583 pasgeboren jongens kregen deze naam. Sinwar werd vorig jaar oktober door het Israëlische leger gedood. Hij wordt beschouwd als het brein achter de grootschalige Hamas-aanval op 7 oktober. | Foto: Flashgo

Bijzondere vondst

In de Soldaten-synagoge, een zeldzame houten synagoge in Siberië, is een oud gebedenboek ontdekt. Dit boek werd gevonden tijdens conserveringswerkzaamheden aan de synagoge. De synagoge werd bijna 120 jaar geleden gebouwd, maar werd in 1930 door de communisten gesloten en is sindsdien niet meer gebruikt.

Bekladding

Het kantoor van El Al in Parijs, de Israëlische vliegtuigmaatschappij, werd vernield. De deuren en muren van het gebouw werden beklad met rode verf. Daarnaast was op het gebouw de tekst geschreven ‘El Al genocide-luchtvaartmaatschappij’. Na dit incident besloot El Al direct al zijn personeel uit de Franse hoofdstad te evacueren. De Israëlische minister van Transport reageerde op dit incident met de woorden: “Als de Franse president Macron aankondigingen doet en Hamas geschenken geeft, is dit het resultaat.”

In scène gezet

Een rapport van het Duitse dagblad *Süddeutsche Zeitung* concludeert dat ten minste een deel van de beelden uit Gaza door Hamas in scène lijkt te zijn gezet. Zo tonen foto's van fotograaf Anas Zayed Fteiha smekende vrouwen en kinderen op een uitdeelpaats voor hulpgoederen. Maar foto's van anderen op dezelfde locatie tonen vooral volwassen mannen die rustig wachten op het voedsel. Een foto-expert zegt hierover dat “Hamas honderd procent van de beeldproductie in het zuiden van Gaza controleert”. | Foto: Flashgo

Jacques Brunt

Hoe Israël zegenen?

Onder gelovigen en tijdens kerkelijke samenkomsten wordt met regelmaat het woord ‘zegenen’ gebruikt. Dat is niet vreemd, omdat het een voluit Bijbels begrip is. Maar wat is de betekenis ervan? En op welke wijze kunnen we als gelovigen vandaag Israël zegenen? Deze vragen verdienen een antwoord.

In de Bijbel heeft het woord ‘zegenen’ meerdere betekenissen, afhankelijk van de context. In het Oude (of ‘eerste’) Testament wordt zegen vaak geassocieerd met materiële voorspoed, overwinningen, bescherming, nakomelingen en een lang leven. In het Nieuwe (of ‘tweede’) Testament wordt zegen ook gezien als geestelijke voorspoed, zoals vergeving, redding en een intieme relatie met God.

God zegent mensen

De meest bekende vorm van zegenen is dat God mensen zegent. Wie denkt in dit verband niet aan de woorden uit Numeri 6:24-26: “De HEERE zegene u en behoede u. De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig. De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.” De priesters kregen de opdracht om deze woorden namens de Heere over de Israëlieten uit te spreken. In dit vers wordt de zegen concreet toegepast op Gods bewaring in het dagelijks leven. De Heere wil Zijn aanwezigheid tonen, Zijn (aan)gezicht en daarvanuit ontvangen we Zijn *shalom*, Zijn vrede, Zijn heilheid in ons gebroken bestaan.

Mensen zegenen God

Een andere vorm van zegenen is dat mensen God zegenen. Dat vraagt om uitleg. Wanneer mensen God zegenen, uiten ze hun waardering voor Hem, erkennen ze Zijn goede werken en prijzen ze Zijn naam. In de Joodse traditie beginnen gebeden vaak met ‘Baruch’, gevolgd door de verschillende namen van God. ‘Baruch’ betekent ‘gezegend’. ‘Gezegend bent U, God van het heil’, of: ‘Gezegend bent U, Koning van de aarde’. Een treffend voorbeeld daarvan is Psalm 103:2: “Loof (zegen) de HEERE, mijn ziel, en vergeet

niet een van Zijn weldaden.” Het zegenen van God is onmisbaar en de Joden doen dit de hele dag door. Hun gebeden beginnen dus met het zegenen van God. Door Hem te loven en te prijzen. Niet allereerst om wat God geeft, maar om Wie Hij is. Vraag: wanneer heeft u voor het laatst de Heere gezegend?

Mensen zegenen elkaar

Een derde vorm van zegenen is als mensen elkaar zegenen. Zegenen in de betekenis van het goede over iemand uitspreken. De ander het goede gunnen. Hierbij kun je onder andere denken aan ouders die hun kinderen zegenen. Deze vorm van zegenen is ook van toepassing op het Joodse volk. We zijn als gelovigen uit de heidenen geroepen om Israël te zegenen. Hieraan is ook een heerlijke belofte verbonden: “Ik zal zegenen wie u zegenen” (Genesis 12:3). Het zegenen heeft ook een element van profetie in zich. Dat zie je bijvoorbeeld als Jakob in Genesis 48 en 49 zijn zonen en de beide zonen van Jozef zegent. Vlak voor zijn sterven sprak Jakob woorden van hoop en verwachting uit. Vraag: wanneer heeft u voor het laatst het Joodse volk gezegend?

Israël zegenen

De noodzaak om vandaag zegenend om Israël te staan, heeft geen nadere toelichting. We leven in een tijd van groeiend antisemitisme. Zowel in de politiek alsook in veel kerken neemt men afstand van Israël. Volken en wereldleiders keren zich tegen het Joodse volk. Israël komt steeds meer alleen te staan. In dit kader is onderliggend artikel ook een hartenkreet en bevat het een appèl om juist nu Israël te zegenen. Hierbij ontvangt u vier tips om dat te concretiseren.

- **Geestelijke ondersteuning**
Laten we de Heere blijvend herinneren aan Zijn eigen Woorden (Jesaja 62:6-7) zodat God Zijn profetieën spoedig zal vervullen. Dat geheel Israël zalig zal worden, Gods Koninkrijk baan zal breken en Jezus de Messias zich zal openbaren. Wees een voorbidder (Ezechiël 22:30) en sta op de bres voor Israël.
- **Mentale ondersteuning**
Het Joodse volk voelt zich eenzaam en opnieuw door leiders en volken in de steek gelaten. Nu de leugen regeert, kan Israël mentale ondersteuning goed gebruiken. Laten we publiekelijk kleur bekennen, de waarheid proclameren en naast Israël blijven staan. Wees daarin creatief en grijp elke gelegenheid hiervoor aan.
- **Praktische ondersteuning**
Er is door de oorlog in Israël veel nood op allerlei gebied. Bent u in de gelegenheid om naar Israël te reizen, dan is het nu de juiste tijd. Onze fysieke aanwezigheid is als een beker koud water en wordt zeer gewaardeerd. Daarnaast kunt u wellicht de handen uit de mouwen steken en praktische hulp bieden.
- **Financiële ondersteuning**
De oorlog heeft ook grote financiële gevolgen voor Israël. De economie verkeert in zwaar weer. Wat een voorrecht dat we ook met onze portemonnee het Joodse volk mogen zegenen. Er zijn tal van waardevolle projecten in Israël die we financieel kunnen ondersteunen.

Tot slot. We leven in profetische tijden. Er is een geestelijke strijd gaande. Maar wees niet ontmoedigd. De Bewaarder van Israël zal niet sluimeren of slapen (Psalm 121:4).

Tijdens het Loofhuttenfeest (Soekot) ontvangen deze mannen bij de Klaagmuur de priesterlijke zegen. | Foto: Flashgo

God houdt toch van alle mensen?

Wat is er zo speciaal aan Israël? En is dat eigenlijk wel zo? En als dat niet zo is, waarom maken we ons er dan zo druk over, en wij niet alleen, maar blijkbaar heel de wereld?

Foto: Shutterstock

Om op de eerste vraag in te gaan: ja, God houdt van alle mensen. Hij geeft zelfs aan elk mens het leven (Handelingen 17:25). Niemand in deze wereld richt zichzelf op. En alleen dat al laat zien dat God van alle mensen houdt, van Fransen, Koreanen, Palestijnen en Joden. Daarom is het evangelie ook vanuit Jeruzalem de wereld in gegaan. Iedereen mag weten wie de echte en enige God is, en Hij wil dat voor iedereen ook zijn. Hij is wel de God van Israël, maar ook de Koning van het heelal, zo wordt Hij ook door het Joodse volk aanbeden. De Heere vertelt Israël ook over een toekomst waarin alle volken van de aarde zullen delen. Alle knie op aarde zal zich voor Hem buigen! Gods Koninkrijk is er echt niet alleen voor het Joodse volk. En om over te gaan naar het Oude Testament: God houdt ook van Egyptenaren, Filistijnen en Babyloniërs. De Perzische koning noemt Hij zelfs Zijn knecht.

De zonden van de wereld

Maar er is ook een andere kant. In de Bijbel wordt ook gesproken over de toorn en het oordeel over de naties van de wereld. De woede van de Heere richt zich op alle mensen, in de eerste plaats, als zij andere goden dienen en Hem minachten of ontkennen. Maar het richt zich ook op hen die Gods erfdeel betwisten en in bezit willen nemen. En op hen die zich overgeven aan seksuele perversie en occultisme en die Israël, Gods oogappel, durven aanraken (Zacharia 2:8). En als de Heere opstaat, zegt een psalm, zie je dat Hij Zijn haters wijd en zijd verjaagd, en verstrooid doet zuchten (Psalm 68).

Oogappel van God

Want dat is Israël: Zijn oogappel, Zijn geliefde zoon, Zijn bruid. En dat verandert ook niet. God heeft Israël zelf geschapen (Jesaja 43:7). Hij heeft Zijn Woord in hun handen gelegd, Hij wil in hun midden wonen (Ezechiël 43:7) en Israël is de bedding waardoorheen de Heere Zijn stappen zet naar de komst van Zijn Koninkrijk. Dat komt dan ook in Jeruzalem en de Messias was en is een Jood: Zoon van God, geboren uit het huis van David en op de achtste dag besneden! Hij is de Heiland van de wereld, maar als Koning van de Joden.

Het evangelie breekt niet met Gods beloften

En dat wordt met de komst van het Nieuwe Testament en de christelijke kerk allemaal niet anders. Het nieuwe is dat de volkeren buiten Israël binnen mogen komen, en eigenlijk is dat helemaal niet nieuw. De profeten hadden dat immers al lang geleden beloofd. Israël verliest zijn verbonden en beloften ook niet en Jeruzalem wordt niet aan haar lot overgelaten, laat staan dat ze een metafoor, een beeld wordt van een plaats waar alle godsdiensten met elkaar in vrede zullen leven.

En of zij nu wel of niet een juist begrip hebben van de toekomst en van wie de Messias is, de kinderen van Israël blijven Gods kinderen. Israël wordt niet opnieuw gedefinieerd. Daarom moet je de woorden van Romeinen 9:6 niet vertalen alsof nog maar een deel echt Israël is, maar "Zijn niet allen die van Israël afstammen Israël", met een verwijzing naar de twaalf zonen, zijn echt alle twaalf stammen van Jakob (Israël). Alles wat God ooit tegen Israël gezegd heeft, blijft staan: Gods genadegaven en beloften, daar komt de Heere niet op terug en de Israëli's blijven Gods geliefden.

Iemand zei onlangs: Israël wordt niet verguisd en wereldwijd aangevallen om wat het doet, maar om wat het is! Want als het Joodse volk werkelijk is wat de Bijbel ervan zegt en dus als klein landje zijn vijanden overleeft, of het nu Egyptenaren, Filistijnen, Babyloniërs of Arabieren zijn, dan bestaat God dus! Daar draait het om en daarom wil een wereld die zich van God heeft afgekeerd de leugens die Hamas de wereld inbrengt maar al te graag geloven, terwijl ze het nieuws dat bijvoorbeeld Rusland of Noord-Korea verspreidt niet serieus neemt.

Houdt God van alle mensen? Ja, anders zou Hij hen het leven niet geven, maar of alle mensen ook van God houden, dat kun je zien aan hoe zij met Israël omgaan.

Matteüs 5:17-20

Vervulling van de Thora

In de afgelopen periode hebben we stilgestaan bij de zaligsprekingen. Vaak worden ze gelezen en uitgelegd als troost en bemoediging voor de christelijke gemeente, tot opbouw van je persoonlijke geloof. En dat is natuurlijk ook goed.

Ik heb geprobeerd ze te lezen in samenhang met de Joodse bronnen. Of je dan tot andere conclusies komt, laat ik graag aan u over. Ik denk wel dat er dan andere aspecten oplichten. De zaligsprekingen blijken dan toch allereerst een boodschap te bevatten voor het volk Israël in het land Israël: de zachtmoedigen die het land (en niet de aarde) zullen beërven. Dat geldt ook voor de Bergrede als geheel. De Bergrede wordt nogal eens behandeld als een ethisch manifest en dat is het in zekere zin ook. Maar ook dat moet je niet zomaar veralgemeniseren. Er is gezegd dat de Bergrede de 'grondwet van het Koninkrijk van God' is. In hoeverre is dat juist?

Jezus zegt dat Hij niet gekomen is om de Wet of de Profeten af te schaffen, maar te vervullen. En in het vervolg van de Bergrede laat Hij zien hoe Hij dat doet. Dat wil zeggen, Hij gaat de Thora uitleggen. En Hij doet dat in gesprek met de Joodse traditie waaruit Hij is voortgekomen. Hij legt de Thora zo uit dat niet alleen diepere betekenissen naar boven komen, maar ook dat de geboden naar hun intentie uitgevoerd worden. Want daar heeft de rabbijnse achtergrond van de terminologie afschaffen (beter: krachteloos maken) en vervullen mee te maken. De zaligsprekingen zijn als het ware een introductie op Jezus' uitleg en toepassing van de Thora. Of om een beeld uit de muziek te gebruiken: ze zijn de ouverture waarin de verschillende thema's van de opera al even geïntroduceerd worden.

De Thora is dus de grondwet van het Koninkrijk. In Zijn onderwijs, niet alleen in de Bergrede, maar ook later, bepaalt Jezus Israël bij de Thora, zoals de profeten van Israël dat deden. En Hij gaat Israël zelf voor in de gehoorzaamheid aan Gods goede geboden. Dat is de gerechtigheid, die zo overvloedig is, dat ook gelovigen uit de volken daar de vruchten van mogen plukken.

Zaligsprekingen

Drs. Kees de Vreugd
» kdevreugd@cvi.nl

Van Delft naar Theresienstadt: De Holocaust door de ogen van een kind

Als kind maakte hij de verschrikkingen van de Holocaust mee. Eerst in Westerbork, daarna in Theresienstadt. Hoewel deze tijd zijn leven voor altijd heeft gestempeld, heeft de negentigjarige Holocaustoverlevende Ronald Waterman na de oorlog een succesvolle carrière gehad als civiel ingenieur.

Ronald Waterman tijdens zijn bezoek aan het Israëlcentrum. | Foto: Cvl

Hij was adviseur in 56 landen, gaf meer dan tweeduizend lezingen, was 33 jaar lang lid van de Provinciale Staten en ontving talloze onderscheidingen. “Als je de Holocaust hebt overleefd, heb je de verplichting je leven zinvol te besteden, tegenover al degenen die zijn omgebracht door een moorddadig regime.”

Wat kunt u zich herinneren van het begin van de oorlog?

“Ik was vijf jaar toen de oorlog uitbrak. Mijn eerste herinnering is dat ik in de nacht waarin Duitsland Nederland aanviel om mijn moeder riep en zei: ‘Laten ze ophouden met dat getimmer.’ Tegenover ons huis in Delft stond een fabriek en op het dak en naast het gebouw was afweergeschut geplaatst. Dat maakte natuurlijk vreselijk lawaai. Daarnaast herinner ik me nog goed hoe kort daarna de Duitsers zingend Delft binnenmarcheerden onder grote spandoeken met de tekst: ‘Duitsland wint op alle fronten’. Ook kregen we een Wehrmacht-officier ingekwartierd. Hij wist op dat moment niet dat wij Joods waren.”

Wat veranderde er in uw eigen leven?

“Ik raakte in een isolement, want ik werd van school gestuurd vanwege mijn Jood-zijn. Ook moest ik een gele ster dragen. Op straat voelde je je daardoor onveilig. Mijn vader, hoogleraar aan de Technische Hogeschool in Delft, werd ontslagen. Daarnaast raakten we onze bezittingen kwijt, omdat we die moesten overdragen aan de roofterbank Lippmann-Rosenthal.”

Maar daar bleef het niet bij.

“Nee, op 5 maart 1943 stonden er twee Nederlandse rechercheurs voor de deur. We hadden kort daarvoor al een brief ontvangen waarin stond dat we ons moesten voorbereiden op transport. Geëscorteerd door de politie liepen we door Delft naar het politiebureau. Op straat werden we aangestaard door voorbijgangers. Vanaf het bureau gingen we met een overvalwagen naar Den Haag, vanwaar we op transport zouden worden gesteld naar Westerbork. In Den Haag mochten we echter terug naar huis, omdat mijn familie op twee bijzondere lijsten stond: de Barneveldlijst en de Palestinalijst. De Barneveldlijst was opgesteld voor Joodse Nederlanders

die vanwege hun belangrijke positie in de samenleving voorlopig bescherming kregen tegen deportatie. De Palestinalijst was bestemd voor zionisten die in aanmerking zouden komen voor uitwisseling naar Palestina. Zionisme betekent het streven naar een Joods thuisland in het historische land Israël.”

“Op 31 maart werden we echter alsnog opgepakt en naar Barneveld gebracht, naar Kasteel De Schaffelaar. Voor mij voelde Barneveld als een oase: eindelijk was ik omringd door andere kinderen die er net zo uitzagen als ik en die, net als ik, de gele ster droegen. Daar kwam ik uit mijn isolement. De andere gevangenen in het kasteel waren zeer interessante mensen: (hoog)leraren, musici uit het Concertgebouworkest en kunstenaars. Onder hen was Emmanuel Speijer, een entomoloog. Hij benoemde verschillende kinderen, onder wie ik, tot zijn assistent. Wij verzamelden insecten voor hem die hij prepareerde en stiekem het kasteel uit smokkelde. Zijn collectie is nu nog altijd te zien in Naturalis in Leiden.”

Hoe lang hebt u in Barneveld gezeten?

“Tot en met 29 september 1943. De dag daarvoor was ik jarig. Mijn moeder had mij een ei beloofd voor mijn verjaardag, maar ze zei dat ze het pas de volgende dag kon binnensmokkelen. Die dag werden we echter omsin-

geld door de SS en afgevoerd naar Westerbork. Dat ei heb ik dus nooit gekregen. We zaten bijna een jaar lang in Westerbork, totdat we op 4 september 1944 werden gedeporteerd naar Theresienstadt. Na twee dagen en nachten kwamen we daar aan.”

Wat gebeurde er in Theresienstadt?

“In Theresienstadt moest ieder gezinslid werken. Allebei mijn broers liepen daar vlektyfus op. Vlak voor de bevrijding, op 8 mei 1945, wilden de Duitsers al hun sporen uitwissen. Onder toezicht van de SS moesten we een keten vormen vanaf het crematorium naar de rivier de Elbe. We gaven elkaar kartonnen dozen door met daarin de as van de overledenen, die we vervolgens in de rivier moesten leeggooien. Op elke doos stond de naam en het transportnummer van de overledene. Ik herinner me nog dat een jongen naast me opeens zei: ‘Ik heb hier mijn grootmoeder.’”

“Tegen het einde van de oorlog kwamen er ook gevangenen uit andere kampen naar Theresienstadt, onder meer uit Auschwitz. Zodra de deuren van de treinen opengingen, vielen de lijken naar buiten en waren er slechts enkele overlevenden. Ik zie nog voor me hoe ik net mijn portie soep had gehaald, toen ik twee uitgemergelde mensen zag kruipen die wat gras plukten van tussen de stenen. Ik zette mijn kom soep voor hen neer, maar de een sloeg de ander, die stierf, en nog voordat hij zelf kon eten, stierf hij ook. Zo schied de SS omstandigheden waardoor dit kon gebeuren. Dat heeft een onuitwisbare indruk op mij gemaakt: hoe mensen elkaar deze ellende kunnen aandoen.”

En toen werd u bevrijd door het Rode Leger?

“Ja, dat klopt. Na de bevrijding bleven we eerst nog anderhalve maand in Theresienstadt onder Russische bewaking. Daarna werden we overgebracht naar de Amerikaanse zone, waar zowel SS'ers als Joodse kampoverlevenden waren ondergebracht. Uiteindelijk zijn we met een vliegtuig naar Eindhoven gevlogen. Daar moesten we eerst in quarantaine voordat we terug naar Delft konden. Toen we eenmaal terug waren, bleek ons huis bezet door andere mensen en waren we al onze bezittingen kwijt. We werden tijdelijk bij verschillende families ondergebracht. Pas later kwam ons huis weer vrij en konden we er opnieuw intrekken. Een groot deel van onze eigendommen hebben we echter nooit meer teruggekregen.”

Waterman bezocht ook onze tentoonstelling ‘Je bent er nog!’ Meer informatie vindt u op jebenternog.nl.

Voormalig kamp Theresienstadt (in het huidige Tsjechië). | Foto: Shutterstock

In de schuilplaats van de Allerhoogste

In Jesaja 41:15 spreekt God tot Zijn volk: “Zie, Ik heb u gemaakt tot een scherpe dorsslede, nieuw, met dubbele sneden; u zult bergen dorsen en verpulveren en heuvels maken als kaf.” Dit is precies wat de Israëlische luchtmacht deed met de West-Iraanse bergen en heuvels waaronder de nucleaire verrijkingscentra van het ayatollah-regime verstopt waren. Laag na laag aan rotsgesteente werd weggeschoten, precies zoals de profeet Jesaja had voorzien.

Amerika hielp een stukje mee met twee B-2 stealth-bommenwerpers die zeer zware bommen kunnen afgooien; Israël heeft deze vliegtuigen niet zelf. Men sprak over deze Israëlische – en deels Amerikaanse – aanval als ongekend; militaire scholen zullen nog lang over deze strategie napraten, zei een kenner. Wát een voorbeeld van precisie en timing. Hoe is het mogelijk, vroegen velen zich af.

Goed afgestemd

Israël heeft knappe koppen die goed op elkaar afgestemd zijn wat betreft het bedenken van strategieën, en dat hebben we tijdens deze precisieaanval kunnen zien: de timing van de aanvallen kent zijn weerga niet. Binnen ongeveer tien minuten werden er in de nacht van 13 op 14 juni jl. zeker twintig kopstukken van het gehate Iraanse regime geëlimineerd terwijl tegelijkertijd nucleaire kernfaciliteiten, zoals onder meer Natanz en Fordow, vernietigd werden. Meer dan zeventig Iraanse luchtafweersystemen werden uitgeschakeld. Irans luchtverdedigingsnetwerk werd daarbij ernstig verzwakt door voltreffers op radar, raketinstallaties en commandoposten. Daardoor kon de Israëlische luchtmacht vrijwel onaantastbaar vliegen. Er werden nauwelijks burgers geraakt, wat gewoonweg onvoorstelbaar is.

De daaropvolgende twaalf dagen gingen de aanvallen achter elkaar door, straaljager na straaljager, dorsslede na dorsslede. Om de toekomst van het kleine landje Israël, maar ook van de Westerse wereld, of ze het nu wil geloven of niet, veilig te stellen. Het Iraanse ayatollah-regime mag en zal geen nucleaire bom hebben.

Verdediging

Tegelijk moest het thuisland verdedigd worden, want er werd teruggescho-

Na de aanvallen van Iran werden op diverse plaatsen in Israël restanten van raketten gevonden. | Foto: Flash90

ten. Ook hier is een grote taak voor de luchtmacht: Davids Sling (middellange afstand afweerraket) en de Iron Dome (korte afstand afweerraket) konden de Iraanse supersonische ballistische raketten niet alleen aan, dus moesten onze dappere piloten ook de lucht in om te verdedigen. Het afweren van de soms vijftien meter lange Iraanse monsters is een zeer moeilijke taak, om het zacht uit te drukken.

Wonderen

Velen vroegen zich hier in Israël af hoe het kon zijn dat er zoveel Iraanse raketten door onze afweer heen kwamen tijdens die twaalf dagen? Maar hier is het wonder, juist andersom: hoe kan het dat onze afweer deze raketten, die met een snelheid van minimaal vijfduizend kilometer per uur uit de atmosfeer op ons af raasden, überhaupt te pakken kreeg!? Ja, er kwamen raketten verwoestend doorheen, waarvan we vreselijk schrokken;

er vielen doden en gewonden in Israël en dat is erg, maar het had veel en veel erger kunnen zijn. Het is werkelijk wonderlijk dat veel van die snelheidsduivels wél werden tegengehouden.

‘Het Iraanse ayatollah-regime mag en zal geen nucleaire bom hebben’

Maar wij hier zijn verwend met de wonderen die we tijdens de twee aanvallen van 13 april en 1 oktober 2024 vanuit Iran meemaakten, toen het regime honderden raketten en drones tegelijk op ons afschoot, maar waarbij geen enkele Israëli werd geraakt. Negenennegentig procent van de raketten werd afgeweerd waarbij niet één van onze straaljagers werd beschadigd, niets vloog tegen elkaar op, de hele verdedigingsoperatie was perfect gecoördineerd. Te perfect om alleen menselijk te zijn. Zoiets is nog nooit gebeurd in de oorlogsgeschiedenis wereldwijd.

Maar even terug naar de aanval van 13 juni jl. waarbij bleek dat de Israëlische straaljagers, die normaal gesproken na vijftien vlieguren onderhoud nodig hebben, zelfs na een verdubbeling of verdrievoudiging van dit aantal uren geen enkele technische storing kregen; de piloten meldden geen uitval en nauwelijks slijtage, wat gezien kan worden als een technisch wonder. Het

Soroka-ziekenhuis in Beer Sheva werd geraakt door een Iraanse raket. Juist de dag ervoor had men de desbetreffende afdeling geëvacueerd en zodoende werd niemand geraakt.

Gespaard

Ergens tijdens die oorlogsdagen moest ik onze zoon ophalen uit het noorden en we kwamen midden in een raketbarrage terecht. Recht boven ons hoofd knalden raketten en luchtafweer uit elkaar in grote vuurballen en wij konden niet schuilen. We zijn naar een viaduct in de verte gelopen. Ik was echt bang. Onze zoon niet, die slofte bij al dit geweld op zijn gemak achter me aan terwijl ik probeerde me voor hem groot te houden, ik ben tenslotte zijn moeder! God zij dank haalden we het viaduct zonder kleerscheuren. Dit was de tweede keer dat we onderweg in een raketaanval terechtgekomen zijn en ik ben God dankbaar dat Hij ons opnieuw spaarde.

Grootste wonder

Het grootste wonder? Tijdens de raketanvallen uit Iran hebben veel seculiere Israeli's de Psalmen gegoogeld, waarbij vooral Psalm 91 favoriet bleek te zijn: “Ik zal tegen de HEERE zeggen: mijn toevlucht en mijn vesting.” Een volk dat God zoekt, is een volk dat Zijn bescherming geniet, Hij is Israëls Schuilplaats.

Karen Strijker woont met haar echtgenoot Yair in Israël. Via studiehuisreshiet.nl geven zij toegankelijke cursussen Bijbels Hebreeuws.

Deze twee meisjes uit Ramat Gan worden in veiligheid gebracht nadat een Iraanse raket het appartementengebouw waar ze wonen, geraakt en deels verwoest heeft. | Foto: Flash90

bankrekening nummer:
NL12 RABO 0335 5422 39

JAFFA's hulp is als een bloem voor de bijtjes,

want zoals de bijtjes rekenen op de bloem zo rekenen de mensen in nood op Jaffa.

Voor kinderen – tieners – alleenstaande ouders – gezinnen – bejaarden *is Jaffa hun bloem.*

Wilt u Jaffa helpen om die bloem bloeiend te houden? Juist nu in deze moeilijke tijd. Dank u wel.

Wat de bloem betekent, vindt u op onze website:
www.jaffaproject.nl
Facebook: Jaffa-Project Nederland.

Informatie bij onze secretaris
tel. 0548-61 17 48
e-mail: info@jaffaproject.nl

Informatie sponsorplan via:
tel. 06 83 21 01 54
e-mail: sponsorplan@jaffaproject.nl

Met een legaat of plaats in uw testament voor de kinderen van Jaffa reikt u hen de hand naar een betere toekomst. Informatie: penningmeester@jaffaproject.nl

Shaare Zedek

Shaare Zedek is het enige pro-life ziekenhuis in Jeruzalem.

Steun ons project
'palliatieve zorg aan kinderen.'

NL74 ABNA 0436 4270 60
Stichting Shaare Zedek

Voor meer informatie of voor het aanvragen van een presentatie:
info@shaarezedek.nl • M 06 - 12363723 • www.shaarezedek.nl

Sjana Tova

Het is bijna Rosj Hasjana, Joods nieuwjaar. Wens je vrienden en familie Sjana Tova en plant een boom in Israël, juist nu!

Bestel hier!

Ontvang ons exclusieve Rosj Hasjana 5786 Certificaat op naam. Hiermee draag je bij aan het herstel van het Biriya woud in Noord-Israël.

Bomen verbinden ons met het land en zijn een symbool van hoop en herstel.

www.jnf.nl/rosjhasjana5786

Joods Nationaal Fonds ☎ +31 (20) 646 64 77 ✉ info@jnf.nl 🌐 www.jnf.nl 💶 NL58 INGB 0000 0499 98

AMCHA ISRAEL

In Israël wonen nog 130.000 overlevenden van de Holocaust.

AMCHA biedt psychosociale hulp in 15 behandel centra aan 19.000 getraumatiseerde mensen.

Steun Vrienden van Amcha Nederland Amersfoort
IBAN NL42 ABNA 049 06 06 210

www.amcha.nl

WORD DONATEUR EN VUL DE BON IN

- ☐ Ik wil het werk van Amcha ondersteunen en word donateur.
Bedrag: per maand / jaar*
- ☐ Ik wil de nieuwsbrief ontvangen. Per e-mail / post*
- ☐ Ik wil het werk van Amcha onder de aandacht brengen in mijn omgeving.
Stuur mij svp: 10 / 25 / 50 folders* * Svp doorhalen wat niet van toepassing is.

Naam en voor letter, m/v*

Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats

E-mailadres

Telefoonnummer

Insturen in een envelop naar: Stichting Vrienden van Amcha Nederland,
Postbus 1197, 3800 BD, Amersfoort (of mail naar info@amcha.nl)

Rita Quartel

Een held die zijn eigen leven riskeerde om anderen te helpen

Bijna twee jaar na het verschrikkelijke bloedbad dat Hamas in Israël aanrichtte, worden er nog altijd vijftig gijzelaars in Gaza vastgehouden. Degenen die nog leven (men schat hun aantal op 22), moeten onder erbarmelijke omstandigheden zien te overleven. En ook hun families leven al twee jaar tussen hoop en vrees. De wereld lijkt hen te zijn vergeten. Reden te meer hun naam hier te noemen en hun verhaal te blijven vertellen. Zo ook het verhaal van Bar Kupershtein.

Het is op 7 oktober 2023 nog vroeg in de ochtend als het terrein van muziekfestival Nova onder raketvuur vanuit Gaza komt te liggen. Bar Kupershtein werkt op dat moment als beveiliging op het terrein. In eerste instantie denkt hij dat het om een ‘gewone raketaanval’ gaat, zoals Israël al zo vaak heeft meegemaakt. Hij heeft telefonisch contact met zijn moeder en oma en verzekert hen dat alles goed zal komen. Hij zal ervoor zorgen dat alle bezoekers het festivalterrein zullen verlaten, zijn spullen pakken en naar huis komen. Een half uur later, om 07.00 uur, neemt hij zijn telefoon niet meer op.

Verantwoordelijk

Ooggetuigen vertellen later dat Bar achterbleef om de gewonden te verzorgen. Zijn beste vriend, Din, die samen met Bar als beveiliging op Nova werkt, weet op een miraculeuze manier te ontsnappen en is de laatste persoon die Bar ziet. Bar heeft aanvankelijk geprobeerd het verkeer in goede banen te leiden. Als de eerste auto naar het terrein terugkeert met daarin een bloedend meisje dat is neergeschoten, begrijpen ze dat het goed mis is. Hamas blokkeert de wegen en schiet op iedereen die probeert te ontsnappen. Er komen steeds meer gewonden bij. Bar probeert hen allemaal te helpen en het bloeden te stelpen met T-shirts en alles wat hij maar aan kleding kan vinden. Daarnaast probeert hij gewonden te verbergen voor het oog van Hamas. Als de situatie nog verder escaleert en overal schietpartijen te horen zijn, zegt Bar tegen Din dat hij moet vluchten. Als leider van het veiligheidsteam voelt Bar zich verantwoordelijk om te blijven en anderen te helpen. Hij redt die dag vele levens.

Video

Uiteindelijk wordt het hulp bieden hem fataal. Rond 12.00 uur die dag ontvangt zijn familie een video op Telegram, live vanuit Gaza, waarop Bar te zien is, liggend op de grond naast een paar andere gijzelaars, van top tot teen vastgebonden, en doodsbang. Op 5 april 2025 ontvangt de familie nóg een video van Hamas, waarin Bar, samen met een medegijzelaar, smeekt om naar huis te mogen. Hij spreekt over de honger,

Vader Tal Kupershtein op het Plein van de gijzelaars in Tel Aviv met naast hem een lege stoel die het ontbreken van zijn zoon symboliseert. | Foto: Kupershtein

Bar Kupershtein. | Foto: Kupershtein

en het verlies van hoop in een tunnel 30 meter onder het straatniveau.

Verjaardag

Vier dagen eerder, op 1 april 2025, ‘viert’ Bar zijn 23ste verjaardag, zijn tweede verjaardag als gevangene van Hamas. Tal Kupershtein, Bars vader, zegt op televisie: “Bar, we houden van je en zijn trots op je. Hou vol, je bent nooit alleen. We vieren je verjaardag op het Plein van de gijzelaars [in Tel Aviv, red.] en ik nodig iedereen uit om samen met mij je verjaardag te vieren.” Hij voegt eraan toe: “Hij weet niet dat ik kan praten, ik hoop dat hij me kan horen.” Tal, die als ambulancebroeder werkte, heeft drie jaar eerder een ernstig motorongeluk gehad waardoor hij niet meer kan lopen. En door een latere beroerte kan hij nauwelijks nog spreken. Sinds zijn zoon echter in Gaza gevangenzit, heeft Tal hard gewerkt om zijn spraakstoornis te verbeteren, in de hoop straks weer met zijn (vrijgelaten) zoon te kunnen communiceren. De handicap van Tal maakte Bar (op achttienjarige leeftijd) in één klap tot kostwinner als oudste in een gezin met vijf broers en zussen. De beveiligingsklus bij muziekfestival Nova was om wat extra’s te verdienen voor het gezin.

Brief

Bars tante, die in Oostenrijk woont, schrijft Bar voor zijn 23ste verjaardag een brief. Ze schrijft onder andere: “Ik zou willen dat je je vader kon zien, hoe geweldig hij al praat, hoe hij met veel moeite en motivatie zijn eerste stappen zet om je trots te maken. Hoe hij, je hele familie en vele vrienden onvermoeibaar voor je vechten. Ik beloof je dat we je met Gods hulp hieruit zullen halen. Ik geloof er vast in. We vechten en bidden met al onze kracht.” Ze noemt hem een held die zijn eigen leven riskeerde om anderen te redden.

Voormalige gijzelaars verloofd

Voormalige gijzelaars Sasha Troufanov en Sapir Cohen zijn verloofd. Het stel werd op 7 oktober 2023 ontvoerd toen ze op bezoek waren bij Sasha’s familie in kibboets Nir Oz. Sapir werd in november 2023 vrijgelaten samen met de moeder en oma van Sasha. Sasha zelf kwam pas dit jaar vrij na meer dan vierhonderd dagen gevangenschap. Sapir vertelde dat Sasha had gebeden dat ze een andere man zou vinden om van te houden, omdat hij niet geloofde dat hij zijn gevangenschap zou overleven.

| Foto: Sociale media

Boycot Joodse producten

Slovenië heeft een verbod afgekondigd op de invoer van goederen uit “illegale nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden”. Het land is met dit verbod de eerste onder de EU-lidstaten. Naast Slovenië wil ook Ierland producten uit Joodse gemeenschappen in Judea en Samaria gaan verbieden en de verkoop daarvan strafbaar stellen. Critici zeggen dat het verbod op deze producten niet alleen Israël’s raakt, maar ook Palestijnse Arabieren. Velen van hen werken namelijk in Israëlische fabrieken in Judea en Samaria.

Baanbrekende innovatie

Wetenschappers in Israël hebben een kunst huid ontwikkeld die het genezingsproces van brandwonden versnelt. Door het snel stijgende aantal soldaten en burgers met ernstige brandwonden vanwege de huidige oorlog wilden de onderzoekers een behandeling ontwikkelen die snellere resultaten laat zien dan de huidige behandelingen. Volgens de onderzoekers zorgt de nieuwe methode voor betere littekenvorming, een verkleining van het risico op infecties, en een sneller verloop van het genezingsproces.

Bijna failliet

De haven van Eilat, in het zuiden van Israël, heeft moeite het hoofd boven water te houden. Sinds 7 oktober 2023 heeft de haven negentig procent van haar activiteiten moeten stilleggen. Doordat de Houthi’s schepen in de Rode Zee aanvallen, komen nog maar weinig schepen hun lading lossen in Eilat. De haven heeft de Israëlische regering om hulp gevraagd, omdat anders op korte termijn sluiting dreigt. | Foto: Flashgo

Familiedagen

Beleef het met de hele familie

D.V.
21, 22 & 23
oktober 2025
Evenementenhal
Gorinchem

Familiedagen 2025 biedt een gevarieerd programma voor alle leeftijden. Op het hoofdpodium zijn er dagelijks muziekoptredens, waaronder orgelconcert van Luc Budding en kooroptredens van o.a Men of Hope. Tijdens de kindermiddag brengen Fien en Teun een bezoek met activiteiten op de boerderij. Daarnaast zijn er voor de kinderen volop activiteiten zoals een stormbaan, knutselen en boerderijspelletjes. Er zijn modeshows met de nieuwste najaarstrends en kindermode.

TEN FROM EVERY NATION
Zacharia 8:23

Loofhutfenfeest ICEJ

Dit jaar is het Loofhutfenfeest extra belangrijk voor Israël vanwege het langdurige conflict. Door zoveel mogelijk christenen samen te brengen willen wij hen bemoedigen. Het is al mogelijk om de ICEJ Loofhutfenconferentie in Jeruzalem voor 120 USD mee te beleven. Israël heeft onze vriendschap en aanwezigheid nu meer dan ooit nodig.

www.icej.nl/loofhutfenfeest

ICEJ INTERNATIONAL CHRISTIAN EVANGELICAL JERUSALEM

Joods Studiecentrum Leiden

Het JSL verzorgt onderwijs Joodse cultuur in het seizoen 2025/2026 met de volgende onderwerpen:

- Tussen Tenach en Talmoed.....een ontdekkingsreis
- Bijbels Hebreeuws
- Ivriet voor beginners en gevorderden
- Jiddisj voor beginners en gevorderden
- Van generatie op generatie.....hoe?
- Leeskring Joodse literatuur

Vraag vrijblijvend het nieuwe cursusprogrammaboekje aan op js@jsleiden.nl

échte kwaliteit, ontworpen aan uw keukentafel.

home keukens
daar blijf je voor thuis

Maak nu een afspraak met een van onze verkoopadviseurs op homekeukens.nl

Waarheid en nuance in het nieuws over Israël? Luister nu de podcast ‘Koosjer kletsen’

Presentatrice Paola en Midden-Oostenexpert Raouf Leeraar. | Foto: Cvl

In een tijd waarin Israël in de media vaak eenzijdig wordt neergezet, verlangen veel christenen naar meer diepgang, eerlijkheid en balans. Wil jij begrijpen wat er écht speelt rondom Israël, het groeiende antisemitisme op universiteiten, en de felle demonstraties die we steeds vaker zien? Dan is onze podcast ‘Koosjer kletsen’ echt iets voor jou. In deze serie gaan presentatrice Paola en Midden-Oostenkenner Raouf Leeraar in gesprek over actuele en historische thema’s rondom Israël. De moeilijke vragen en lastige thema’s worden niet geschuwd.

Waarom een podcast?

Paola: “We zien dat Israël in de media vaak wordt weggezet als de grote schuldige. Er is weinig ruimte voor nuance of begrip voor de complexe realiteit. Daarom zijn we deze podcast begonnen: om het eerlijke verhaal te vertellen, vanuit meerdere perspectieven. Niet zwart-wit, maar met oog voor de geschiedenis, de context en de mensen.”

“Veel berichten over Israël zijn niet echt positief: Israël pleegt genocide in de Gazastrook, Israël is een bezetter, Israël doet hetzelfde als de nazi’s, Joden zijn verantwoordelijk voor het leed van de Palestijnen, enzovoorts. We gaan in een aantal afleveringen deze uitspraken een voor een langs. Zit er een kern van waarheid in? Wat zijn de feiten en argumenten? En kunnen we deze argumenten weerleggen? Een podcast is daar ideaal voor. Je kunt écht de diepte in, en moeilijke thema’s op een toegankelijke manier bespreken. En hoewel we lastige onderwerpen niet schuwen, houden we het gesprek luchtig en begrijpelijk.”

Veel luisteraars, veel reacties

De ‘Koosjer kletsen’-podcast wordt door vele duizenden mensen beluisterd, onder wie studenten, kerkgangers en docenten. En dat merken we: we krijgen veel reacties. Mensen sturen ons opmerkingen, vragen en bemoedigingen. Ze voelen zich gehoord, uitgedaagd en gesterkt. Vaak leidt één aflevering tot nieuwe vragen – en zo blijft het gesprek doorgaan. Dat is precies wat we willen: niet het laatste woord hebben, maar ruimte creëren voor verdieping en ontmoeting.

Verrassende gasten, verrijkende gesprekken

Wat deze podcast extra bijzonder maakt, zijn de gastsprekers die ook aanschuiven. Zo gaat Paola in gesprek met schrijfster Femmetje de Wind, die vanuit haar persoonlijke achtergrond vertelt over antisemitisme, haar Joodse identiteit, en de Holocaust. Ook rabbijn Katz komt langs en vanuit Joods-religieus perspectief belicht hij actuele ontwikkelingen. Deze gasten brengen verdieping én variatie – waardoor elke aflevering weer een nieuw geluid laat horen.

Voor wie is deze podcast?

Paola: “‘Koosjer kletsen’ is er voor iedereen die op zoek is naar verdieping, context en eerlijkheid. We richten ons met name op jongeren en studenten, omdat zij midden in het maatschappelijke debat staan. Maar ook voor kerkleiders, leerkrachten, ouders en andere betrokken christenen biedt deze serie verdiepende inzichten.”

De podcast is nu in zijn geheel beschikbaar op alle gangbare platforms of kijk op cvi.nl/koosjerkletsen

Alle afleveringen op een rij:

- Aflevering 1** • 14 mei 1948: onafhankelijkheid of catastrofe?
- Aflevering 2** • Alles wat je moet weten over Israël en de Verenigde Naties
- Aflevering 3** • Antisemitisme en Israëlhaat op hogescholen en universiteiten
- Aflevering 4** • Veelgehoorde frames rondom Israël uitgelegd (deel 1)
- Aflevering 5** • Wat betekent het om Jood te zijn in 2025?
- Aflevering 6** • Veelgehoorde frames rondom Israël uitgelegd (deel 2)
- Aflevering 7** • De (sociale) media en Israël: alles wat je moet weten
- Aflevering 8** • Veelgehoorde frames rondom Israël uitgelegd (deel 3)
- Aflevering 9** • Antisemitisme, de onuitroeibare haat tegen Joden
- Aflevering 10** • Verhalen van de Holocaust
- Aflevering 11** • Mensenrechtenorganisaties en hun strijd tegen Israël
- Aflevering 12** • Vrede in het Midden-Oosten: te mooi om waar te zijn?

Israëlcentrum in Nijkerk

Tentoonstelling: Je bent er nog!

De afgelopen maanden mochten we in het Israëlcentrum al duizenden bezoekers verwelkomen bij de tentoonstelling *Je bent er nog!* In de tentoonstelling maak je als bezoeker kennis met Sallo, een Joodse jongen die na een periode van onderduiken na de bevrijding voor het eerst weer terugkomt in zijn geboortedorp. Sallo's wereld is compleet veranderd. Leven zijn ouders nog? Kan hij terug naar huis?

Foto: Cvl, Dineke van der Wouden

De tentoonstelling is door de interactieve opdrachten en luisterverhalen op een laagdrempelige manier boeiend voor alle leeftijden. Als bezoeker leer je meer over de Joodse gemeenschap in de jaren na de bevrijding. De tentoonstelling is een waarschuwing tegen de gevaren van antisemitisme.

Veel bezoekers, veel reacties

We zijn dankbaar voor de hartverwarmende reacties die in het gastenboek zijn achtergelaten. Hier een bloemlezing:

“Wat een ontzettend indrukwekkende tentoonstelling, je waant je echt even in het leven van Sallo. Een echte aanrader, bedankt! Ook voor volwassenen ontzettend leuk, ook het enthousiasme van de vrijwilligers!”

“Heel mooi gedaan! Onze kleinkinderen van elf en zeven vonden het ook heel interessant.”

“Met kleindochter en kleinzoon de expositie bezocht. We mogen het doorgeven aan de volgende generatie zodat de geschiedenis zich niet herhaalt. Wij bidden voor het Joodse volk, voor de terugkeer naar het Beloofde Land. Am Israel Chai.”

“Indrukwekkend, om stil van te worden. Wat hebben we ervan geleerd? Opkomen voor en bidden dat het volk van God eens Zijn rust en Zijn vrede mag beleven en ervaren.”

Welkom

De tentoonstelling *Je bent er nog!* in het Israëlcentrum in Nijkerk is gratis te bezoeken. Kijk op de website jebenternog.nl voor openingstijden en meer informatie.

Hulp voor de druzen

Op 27 juli 2024 ging er een schokgolf door Israël en in het bijzonder de druzen. Door een raketinslag van Hezbollah uit Libanon kwamen in Majdal Shams twaalf kinderen om, onder wie drie leden van de Druzen Jongerenbeweging. Deze beweging is actief in alle druzendorpen in Israël. Als één ding duidelijk werd, is het dat de families van de slachtoffers een sterke en ondersteunende gemeenschap om zich heen nodig hebben.

De jeugdbeweging ging aan de slag. Er werd een programma ontworpen om de jeugd van Majdal Shams en hun families te helpen het trauma te verwerken en hun hoop te herstellen. Het is vooral een educatief programma, waarbij de jongeren emotionele

Klasgenootjes en leraren van de kinderen die bij de raketinslag omkwamen, bezoeken kort na de ramp het voetbalveld waar zich het drama voltrok. | Foto: Flash90

ondersteuning krijgen en vaardigheden aangeleerd krijgen die een mens in het leven nodig heeft. Het programma duurt tien maanden, en elke week zijn er bijeenkomsten met psychologen en therapeuten die gespecialiseerd zijn in traumabehandeling. In de afgelopen maanden werd de druzische gemeenschap opnieuw geconfronteerd met oorlog die hun gemeenschap persoonlijk raakte. De gebeurtenissen in Syrië laten ook hun sporen na bij de druzen in Israël.

Help mee

De Druzen Jongerenbeweging benaderde ons met het verzoek hen te helpen bij de financiering van het programma om de jongeren van Majdal Shams weer op weg te helpen. Het kost 255 euro per persoon om tien maanden lang wekelijks het programma te volgen. Daarmee worden de workshops, psychologen, materialen en excursies allemaal betaald. Helpt u ons de druzen in het noorden van Israël te ondersteunen? Maak uw bijdrage over op NL38 ABNA 0529 310 252 van Christenen voor Israël met de vermelding 'druzen jongerenbeweging'.

Over de organisatie

De Druzen Jongerenbeweging wil de jeugd laten integreren in Israël met behoud van en aandacht voor de eigen cultuur. Daarnaast vindt de organisatie het erg belangrijk om kinderen met een beperking te ondersteunen en te laten meedoen. De organisatie is actief in alle druzendorpen in Israël. Deze dorpen zijn te vinden op de Golan, in Galilea en bij de berg Karmel.

Holland-Koor

Zing mee voor Israël!

Het Holland-Koor is een enthousiast koor dat Nederlandstalige liederen zingt ter bemoediging van Israël en het Joodse volk. Elke repetitie en elk concert is een bijzondere belevenis vol muziek, saamhorigheid en inspiratie. Of je nu een ervaren zanger bent of gewoon blij wordt van zingen, je bent van harte welkom om mee te doen! We repeteren elke twee weken in Voorthuizen en Hogeveen, en nieuwe stemmen zijn altijd welkom. Kom de sfeer proeven en ontdek hoe mooi het is om samen te zingen met een hart voor Israël. Meer info of aanmelden: www.hollandkoor.nl.

Bijbelse bezinning

Israël en de Kerk

U leest iedere maand de krant *Israël Aktueel*, leest op onze website de Bijbelse artikelen, u kijkt naar onze uitzendingen met Bijbelstudies, maar toch kunt u nog meer diepgang gebruiken? Dat kan! Ieder kwartaal komt het magazine *Israël en de Kerk* uit. In deze periodiek gaan dominees, theologen en rabbijnen in op Bijbelse thema's over Israël en de kerk. Israël en de Kerk is bedoeld voor predikanten, voorgangers en theologiestudenten, maar ook de echte Bijbelonderzoekers kunnen deze uitgave zeer waarderen. Een abonnement is gratis.

» U kunt het abonnement aanvragen via cvi.nl/israelendekerk of door te bellen naar 033-2458824.

Israëlzondag 2025: ook in uw gemeente?

Op 5 oktober a.s. is het weer zover: de jaarlijkse **Israëlzondag**. Op deze zondag wordt in veel kerken (extra) aandacht besteed aan de plaats van Israël in Gods plan. Traditiegetrouw hebben we ook dit jaar weer een prachtig magazine gemaakt met als thema: Terug naar het begin. Met mooie verhalen, interviews en foto's gaan we dieper in op dit thema. Deze speciale uitgave is een perfect middel om medechristenen, die (nog) niet vertrouwd zijn met de boodschap van Israël iets mee te kunnen geven. Bestel daarom gratis dit magazine en deel deze uit in uw gemeente.

Daarbij kunt u ook het laatste TOV! Clubblad (speciaal voor kinderen) of het Isreality magazine (speciaal voor jongeren) bestellen! Vergeet ook de gebedsflyer en het lesmateriaal voor de zondagschool niet. En bent u predikant? Download dan gratis onze Israël-zondag-preeksschets.

» Bekijk alle mogelijkheden via cvi.nl/israelzondag.

Foto: artist impression magazine Israëlzondag

17 september

Predikantenochtend

Op woensdag 17 september is er een bijeenkomst voor predikanten en voorgangers in het Israëlcentrum in Nijkerk. Thema van de bijeenkomst is: 'Verbonden met Israël, hoe geef je dat vorm?' Daarover willen we als predikanten met elkaar in gesprek gaan. Nadere invulling van het programma wordt bekendgemaakt op de website en via de digitale nieuwsbrief. Sprekers zijn ds. Jak Verwaal en rabbijn Hans Groenewoudt.

Praktisch

Het programma begint om 10.00 uur, inloop met koffie en thee vanaf 09.30 uur. De bijeenkomst is rond 13.00 uur afgelopen. De kosten zijn 15 euro (inclusief lunch). Graag voor 15 september aanmelden via cvi.nl/studiedag.

Foto: Unsplash

Ondernemers zijn influencers

Een mooie eigenschap van ondernemers is dat ze zaken in beweging kunnen krijgen. Deze gave wordt niet alleen ingezet binnen hun bedrijf, maar veelal in hun hele omgeving.

Onlangs waren wij in een gemeente waar we nog niet zo lang komen. De kerkdienst vloog voorbij en zou afgesloten worden zonder dat er voor Israël gebeden was. Voordat de voorganger de dienst zou afsluiten, werd er met luide stem achter uit de zaal geroepen: "Kunnen we nog voor Israël bidden?" Daar werd vervolgens ruim de gelegenheid voor geboden. Tegen mijn vrouw zei ik: "Dat was vast een ondernemer". Na afloop van de dienst sprak ik hem aan en het bleek inderdaad te kloppen. Ondernemers hebben invloed!

Ab en Erika Flipse | Foto: Cvl

Onlangs mochten we Ab Flipse als vierhonderdste lid van onze businessclub verwelkomen. Ab is opiniemaker, financieel- en claimexpert, en oprichter van GRYP, een netwerk voor gelijkgestemden. Grote bekendheid kreeg hij als voorzitter van de Vereniging Woekerpolis. Hij heeft veelvuldig contact met de media en is regelmatig te gast in tv- of radioprogramma's. Dat ook hij als ondernemer een influencer is, blijkt uit zijn bijna 43.000 volgers op X. Ab wordt al tientallen jaren ondersteund door zijn vrouw Erika. Mooi om te zien hoe zij elkaar aanvullen in hun onderneming.

Als bestuur zijn we dankbaar dat de businessclub zo sterk groeit in deze bijzondere tijd. Het is belangrijk elkaar juist nu te ontmoeten en te bemoedigen. Ben je ook ondernemer en wil je je ook aansluiten of meer informatie hebben? Ga dan naar onze website bouwenmetisrael.nl. | Tekst: Timo Niemeijer, voorzitter Bouwen met Israël.

Foto: Cvl

Op het scherpst van de snede

De uitzendingen zijn weer van start gegaan

Werd een oorlog ooit zo intensief beschreven als de huidige oorlog in en rond Israël? Elke bom die valt, wordt gemeld, nepnieuws doet overal de ronde, en iedereen lijkt een mening over elk nieuwsbericht te moeten hebben. De hele wereld is begaan met dat kleine stukje land in het Midden-Oosten. Wie de Bijbel openslaat, zal zien dat dat niet zo gek is. Een moeilijkere vraag is hoe je daar als christen mee om moet gaan. Hoe kunnen we voor Israël bidden? Wat betekent Israël steunen in deze tijd? Elk antwoord dat je geeft, komt je op kritiek te staan, zo lijkt het.

Daarom maken we wekelijks meerdere uitzendingen rondom deze vragen, waarin we met dominees, opiniemakers, journalisten en juristen in gesprek gaan. We zoeken naar antwoorden op de moeilijke vragen rondom Israël, en openen de Bijbel om te kijken naar Gods plan met Zijn volk. Je kunt de uitzendingen en meer interessante video's vinden op cvi.nl/video.

Herdenk mee op 7 oktober

We vergeten niet. We zwijgen niet. We staan naast Israël.

“Omwille van Sion zal ik niet zwijgen, omwille van Jeruzalem ben ik niet stil, totdat het licht van haar gerechtigheid daagt en de fakkel van haar redding brandt” (Jesaja 62:1).

Op 7 oktober 2023 werd Israël getroffen door een ongekende terreuraanslag. Nu, bijna twee jaar later, is de herinnering nog altijd springlevend. De pijn, het verlies en de voortdurende dreiging drukken nog steeds zwaar op het volk. Wat toen begon, is voor Israël nog steeds dagelijkse realiteit. Daarom kunnen wij niet stil blijven: omwille van Sion zullen wij niet zwijgen.

Op 7 oktober 2025 komen we daarom samen in de regio Midden-Nederland voor een solidariteitsbijeenkomst. We herdenken, bidden en tonen onze verbondenheid. Komt u ook?

Praktische info

De locatie in regio Midden-Nederland wordt na aanmelding bekendgemaakt. De bijeenkomst begint om 19.30 uur (zaal open om 19.00 uur) en duurt tot 22.00 uur. Vooraf aanmelden is verplicht via www.cvi.nl/herdenken. De toegang bedraagt 5 euro per persoon.

Foto: André Drost

Christenen voor Israël 45 jaar Mis het niet: zaterdag 15 november Israëldag

Christenen voor Israël bestaat 45 jaar. Wat in 1980 begon als een klein initiatief, is uitgegroeid tot een bloeiende organisatie met een betrokken achterban van tienduizenden christenen die Israël een warm hart toedragen en geloven in Gods trouw aan Zijn volk.

Daarom organiseren we op zaterdag 15 november in de regio Midden-Nederland een Israëldag met een gevarieerd programma voor jong en oud. Er zijn inspirerende lezingen, boeiende workshops, muziek én een speciaal programma voor kinderen. Ook is er ruimte voor ontmoeting, verdieping en verbondenheid. We zijn dankbaar voor Gods trouw aan Israël en de hoop die Hij ons geeft voor de toekomst.

Foto: Shutterstock

Benieuwd naar de sprekers, workshops en muziek? Lees er alles over in het volgende nummer van *Israël Aktueel*, en zorg dat u erbij bent!

Praktische info

De bijeenkomst vindt plaats in regio Midden-Nederland (de locatie wordt bekendgemaakt na aanmelding). Het dagprogramma loopt van 10.00 tot 17.30 uur. 's Avonds is er een concert, dat om 20.00 uur begint (inloop vanaf 19.30 uur). Vooraf aanmelden via cvi.nl/israeldag is verplicht.

Ongekende steun voor Israël vanuit de einden van de aarde

In een van de verste uithoeken van de wereld heeft Christenen voor Israël een heel actieve afdeling. Zelf noemen ze zich 'kiwi's', wij kennen ze als Nieuw-Zeelanders. Een reis naar Israël is voor ons zo'n viereenhalf uur vliegen. Maar voor een kiwi die een betaalbare vlucht boekt, kan het met de nodige tussenstops oplopen tot wel dertig uur.

En toch wilden onze Nieuw-Zeelandse vrienden Israël bemoedigen en stuurden ze drie mannen de aardbol over om bijna een maand lang in Israël de handen uit de mouwen te steken. Aangevoerd door Bryce Turner, die leidinggeeft aan het werk van Christenen voor Israël in Nieuw-Zeeland, gingen de drie aan het werk in een Israëliisch dorpje in de Jordaanvallei. Terwijl zijn maten het gemeenschapscentrum van het dorp opknapten, repareerde Bryce tal van elektrische installaties. Als elektrotechnisch ingenieur is dat een kolfje naar zijn hand.

Al snel wisten ook de kiwi's de weg naar de schuilkelders in het dorp te vinden. De raketten uit Jemen deden ook bij hen het alarm afgaan. Naast het werk in het dorp hielpen Bryce en zijn landgenoten Israëli's die het niet zo breed hebben. Mensen zijn dankbaar voor de hulp, vooral in een land dat zich door de rest van de wereld in de steek gelaten voelt.

Als mensen vroegen waar de drie mannen vandaan kwamen en het antwoord 'Nieuw-Zeeland' hoorden, reageerden ze vaak met: "Je maakt een grapje!" Maar zelfs in de verste uithoeken van deze wereld wonen christenen die Gods volk liefhebben. Op de foto de drie Nieuw-Zeelanders (rechts Bryce Turner) met Moshe Gabay uit Israël (links). De tweede man van links, Martin Clapham (84), overleed op 23 juli na een kort ziekbed. In januari zei hij: "Ik wil nog heel graag in Israël gaan helpen". | Tekst: Dr. Leon Meijer

Foto: Cvi

ISREALITY

SAVE THE DATE: ISREALITY-WEEKEND 2025

Van 28 t/m 30 november is het weer zover: hét Isreality-weekend! Ben jij tussen de 18 en 30 jaar en wil je een weekend vol verdieping, inspiratie en gezelligheid? Zet deze datum dan alvast in je agenda.

Het thema van dit jaar is: Terug naar het begin.

We komen samen op een mooie locatie in het oosten van Nederland. Verwacht inspirerende sprekers, Bijbelstudies, goede

gesprekken, creatieve workshops, en natuurlijk: heel veel gezelligheid met andere jongeren die net als jij betrokken zijn bij Israël.

Praktische info

De kosten bedragen €75 per persoon, all-in! Wil je meer weten of je direct aanmelden? Ga dan naar: isreality.nl/weekend

Hopelijk tot snel!

Breng de Joden thuis

Schoenmaker in Israël

Onlangs vertrok er weer een groep Joodse immigranten naar Moldavië om van daaruit verder te reizen naar Israël. Het was een zeer optimistische en vrolijke groep, waar ook Kostiantin deel van uitmaakte.

Kostiantin ziet er oud uit, maar is slechts 52 jaar. Hij heeft reuma en is daardoor verlamd geraakt en bijna blind. Hij vecht al meer dan vijftien jaar tegen deze ziekte, maar de laatste jaren zijn bijzonder zwaar voor zijn gezondheid, want hij kan zich niet meer zonder rolstoel verplaatsen.

NL38 ABNA 0529 310 252

Kostiantin werd geboren in een Joods gezin. Zijn oma overleefde de Holocaust. Dat weet hij door de getatoeëerde nummers op haar arm. Zijn oma wilde nooit over haar verleden praten. Als iemand ernaar vroeg, barstte ze in tranen uit en huilde langdurig. Het enige waarover ze sprak, was hoe ze haar man in het Sovjetleger had ontmoet.

Schoenmaker

Kostiantin is de derde generatie schoenmaker. Hij trad in de voetsporen van zijn vader en opa, die vóór de oorlog zelfs een kleine schoenenfabriek had. Ondanks zijn handicap repareerde Kostiantin nog steeds schoenen voor mensen in Dnipro (Oost-Oekraïne). Hij hoopt zijn werk in Israël te kunnen voortzetten.

Juiste papieren

Dit is Kostiantins vierde of vijfde poging om alija (immigratie naar Israël) te maken. Elke keer waren er obstakels. Het was moeilijk om de papieren van zijn vader, die uit Belarus kwam, te vinden, en de papieren van zijn grootmoeder lagen in een archief in Azerbeidzjan. Maar nu alles in orde lijkt te zijn, kan hij eindelijk naar Israël vertrekken. We wensen Kostiantin en zijn familie alle zegeningen van de Almachtige toe, en veel kracht en gezondheid. We hopen dat hij in Israël een schoenmakerswerkplaats kan openen en schoenen kan gaan repareren voor immigranten en vele anderen.

Droom

Kostiantin en zijn familie zijn van plan zich in het noorden van Israël, in Nahariya, te vestigen. Ze waren erg verrast door de steun die ze van het team van Christenen voor Israël in Oekraïne kregen. De hele reis, inclusief accommodatie, voelde als een droom, vertelden ze ons toen we na twee dagen reizen eindelijk in Kishenov (Moldavië) aankwamen. | Tekst: Koen Carlier

“Dan zullen zij weten dat Ik, de HEERE, hun God ben, omdat Ik hen onder de heidenvolken in ballingschap voerde, maar hen ook weer verzamelde in hun land en niemand van hen daarginds nog liet achterblijven. Ik zal Mijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis van Israël heb uitgestort, spreekt de Heere HEERE” (Ezechiël 39:28-29).

TOV! Club

Hey jij! Ken jij het TOV! Clubblad al? Dit blad is speciaal voor kinderen en staat vol met allerlei leuke weetjes over Israël, informatie over het Jodendom, een leuke puzzel, quiz of soms een mop. Het blad is gratis en verschijnt vier keer per jaar.

Wil je ook een gratis abonnement? Word snel lid via tovclub.nl/lid of scan de QR-code:

Ga in oktober mee naar Israël

In een tijd waarin Israël onder grote druk staat en het antisemitisme weer snel groeit, kunnen we laten zien dat het Joodse volk er niet alleen voor staat. Ga daarom in oktober mee naar Israël met een Handen-uit-de-mouwenreis. Geen gewone reis, maar een werkreis waarin we praktisch helpen én bemoedigen.

Sinds vorig jaar februari gingen bijna 600 mensen u voor: ze hielpen onder andere bij de oogst, pakten voedselpakketten in en hielpen waar dat nodig was.

Op de twee reizen in oktober is nog plek, en dit is uw kans om mee te gaan. Tijdens deze reis steken we niet alleen de handen uit de mouwen, maar ontmoeten we ook de mensen achter de verhalen, en bezoeken we locaties die diep getekend zijn door de gebeurtenissen van 7 oktober 2023. Dit is geen standaardreis, maar een kans om Israël op een bijzondere manier te dienen.

Reacties

Voor wie nog twijfelt, hierbij een aantal reacties van deelnemers aan een van de Handen-uit-de-mouwenreizen.

“Een geweldige ervaring om in het land en onder Gods volk te mogen zijn.”

“Een reis met broeders en zusters die allemaal hetzelfde doel hebben: Israël zegenen. Het was fantastisch.”

“Indrukwekkend, leerzaam en aangrijpend, maar ook mooi, bemoedigend en gezellig.”

“Een fantastische reis met een hele mooie groep mensen. We vertrokken als losse individuen en kwamen terug als een hechte groep.”

“De reis was een mooie combinatie van praktische hulp aan Israël en tegelijkertijd wat zien van het land en het hebben van ontmoetingen. Erg waardevol!”

Foto's: Cvl

Reizen

Handen-uit-de-mouwenreis 20: 22-29 oktober 2025
Handen-uit-de-mouwenreis 21: 29 oktober – 5 november 2025

» Kijk voor meer informatie en aanmelden op cvi.nl/reizen.

Excursies 22 oktober en 26 november

Maak kennis met Joods Antwerpen

Antwerpen herbergt een van de grootste Joodse gemeenschappen ter wereld, buiten Israël. Een excursie naar Joods Antwerpen is dan ook altijd een unieke ervaring. Maak via een uitgebreid synagogebezoek kennis met het Jodendom. In de synagoge krijgt u uitleg over het Jodendom (Joodse feesten) en is er gelegenheid om vragen te stellen. Daarna wandelen we door de Joodse wijk naar het gerenommeerde restaurant Hoffs, waar we genieten van een koosjer driegangendiner inclusief drankje. Tijdens het diner horen we meer over de koosjere keuken.

De deelnemers aan de excursie reizen op eigen gelegenheid naar Antwerpen, en krijgen van tevoren uitgebreide instructies over de route en parkeergelegenheid. De excursies zijn op de volgende data en tijden: 22 oktober en 26 november, van 12.00 tot 16.30 uur óf van 14.45 tot 19.15 uur. De kosten bedragen 54 euro p.p. Meer informatie en aanmelden door een e-mail te sturen naar cvibelgie@gmail.com of te bellen naar 06-39150052.

Het interieur van de Romi Goldmuntz Synagoge in Antwerpen. | Foto: Lucid

Jan Budding Schilderwerk
Rhenen

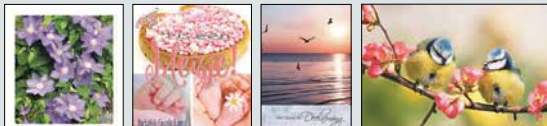
Voor al uw schilderwerk,
binnen en buiten!

Bel voor een vrijblijvende offerte:
06-39 675 192

Wensen voor
ieder moment

Keuze uit 1250 wenskaarten

KEESKAART.NL Scan mij!

Minimum afname €17,50 - Geen verzendkosten!

Hamer
ADVOCATEN

ARBEIDSRECHT • BESTUURSRECHT • HUURRECHT
STRAFRECHT • VASTGOED

035 694 48 33 www.hameradvocaten.nl

Israël Idoed Reizen

Vier het
Loofhuttenfeest
in Israël onder één dak
van verbondenheid

Ervaar een diepe verbondenheid met het
land, het volk en de Eeuwige. Een ervaring
die je hart raakt en je geloof verdiept.

VERTREKDATUM
6 oktober 2025

€1998,-

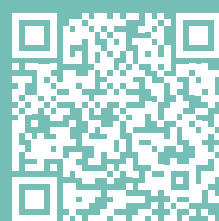
www.israelidoedreizen.nl

rd
reformatisch
dagblad

Schrijf in op de nieuwsbrieven
RD Aanbieding en Beste van het RD en
lees 2 artikelen gratis per maand!

Ga naar rd.nl/nieuwsbrief2art
of scan de QR-code

Leren leven uit de Bijbel

EVERREAD |
UITGEVERS

Zie www.everread.nl voor
veel Bijbelstudieboeken!

Tweemaal bij name genoemd - De Bijbel beschrijft
diverse geschiedenissen van mensen die door God geroepen
worden. Soms klinkt hun naam zelfs tweemaal! Denk bijvoorbeeld
aan Abraham die op het moment dat hij bereid is zijn zoon te offeren,
tweemaal geroepen wordt: "Abraham, Abraham!". Of denk aan die
indrukwekkende gebeurtenis op de weg naar Damascus: "Saul, Saul,
waarom vervolgt u Mij?". In totaal zijn er 7 personen die tweemaal
bij name geroepen worden door God. **Versijnt medio juli!**
Hoite Slagter | ISBN: 9789066944879 | Paperback | 288 blz. | 21x14,8 cm | € 15,95

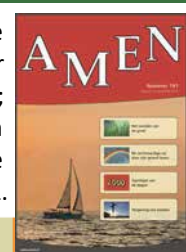
Bagage voor onderweg - De weg door het leven is voor iedere
gelovige uniek. Hoe bijzonder is het dat je die weg mag gaan samen
met je Verlosser, de Heere Jezus Christus. Hij geeft je daarbij allerlei
zekerheden mee vanuit Zijn Woord. Enkele van die zekerheden komen
kort en bondig in dit boekje naar voren. De stukjes waarin dat gebeurt,
zijn bemoedigend en geven je vastigheid in je geloof in Degene aan
Wie je toebehoort. Hij gaat altijd met je mee!
Oby Vossema | ISBN: 9789066944923 | Paperback | 64 blz | 20x12,5 cm | € 6,95

Het Getuigenis van de Sterren - derde druk
Dit boek gaat uit van het heldere feit dat Góð de Schepper is
van sterren en sterrenbeelden! Hij is het, Die de Mazzaroth (de
Dierenriem) tevoorschijn laat komen op Zijn tijd en de Wagen (de
Beer) met zijn jongen leidt (Job 38:31). Hij is het, Die de sterren telt
en "ze alle bij hun naam" noemt (Ps. 147:4). 3^e druk, inclusief een
losse sterrenkaart. Dr. E.W. Bullinger
ISBN: 9789066944343 | Paperback | 208 blz | 21x14,8 cm | € 19,95

Onze boeken zijn verkrijgbaar in de (christelijke) boekhandel, op
everread.nl of via 0343 594495
Veel van onze uitgaven zijn ook als e-book verkrijgbaar. zie onze website!

AMEN Bijbelmagazine - Nummer 181 met o.m. de volgende
artikelen: 'De rechtvaardige zal door zijn geloof leven'; 'Het wonder
van de groei'; 'De volkeren, Israël en de gemeente'; 'Keuzes maken';
'De Allerhoogste'; 'Typologie van de dagen'; 'Vergeving van zonden' en
'AMEN Actueel'. AMEN verschijnt 2-maandelijks. Word (online) abonnee
met toegang tot 1500+ artikelen! Zie: www.amen.nl of bel: 0343-594411.

agenda

Joodse kalender

6 september 2025

Thoralezing: *Ki teetsée*, Deuteronomium 21:10-25:19
Haftarahlezing: Jesaja 54:1-10

13 september 2025

Thoralezing: *Ki tavó*, Deuteronomium 26:1-29:8
Haftarahlezing: Jesaja 60:1-22

20 september 2025

Thoralezing: *Nitsavím*, Deuteronomium 29:9-30:20
Haftarahlezing: Jesaja 61:10-63:9

23 september 2025, Rosj Hasjana (Joods nieuwjaar)

Thoralezing: Genesis 22:1-24; Numeri 29:1-6
Haftarahlezing: 1 Samuël 1:1-2:10

24 september 2025, Rosj Hasjana (Joods nieuwjaar)

Thoralezing: Genesis 22:1-24; Numeri 29:1-6
Haftarahlezing: Jeremia 31:2-20

25 september, Tsom Gedalja (Vastendag van Gedalja)

27 september 2025

Thoralezing: *Wajéleech*, Deuteronomium 31:1-30
Haftarahlezing: Jesaja 55:6-56:8

Bijeenkomsten

Voor alle lezingen geldt: vooraf opgeven is verplicht. Opgeven kan via cvi.nl/agenda of 033-2458824. U ontvangt kort voor de lezing per mail de locatie van de lezing. De aanmeldkosten bedragen 2,50 euro tenzij anders aangegeven.

Woensdag 10 september

19.30 uur: **Omgeving Spijkenisse: Lezing ds. Oscar Lohuis.** Thema: Waarom houdt de wereld zich zoveel met Israël bezig?

19.30 uur: **Omgeving Nijkerk: Bijeenkomst met voormalig gijzelaar.**

Woensdag 17 september

20.00 uur: **Omgeving Boornbergum: Lezing Frank van Oordt.** Thema: De situatie in Israël en onze rol als christen.

20.00 uur: **Omgeving Barendrecht: Lezing Karel van der Plas.** Thema: Totdat Israëls God een rode lijn trekt.

Donderdag 18 september

20.00 uur: **Omgeving Hoogeveen: Lezing ds. Willem J. J. Glashouwer.** Thema: Jeruzalem: garantie voor wereldvrede.

Woensdag 24 september

20.00 uur: **Omgeving Helmond: Seminar Peter Pellemans (1/4).** Thema: Het merkteken van de antichrist.

Donderdag 2 oktober

18.00 uur: **Omgeving Baarn: Jom-Kippoerviering met lezing ds. Oscar Lohuis.** De bijeenkomst begint om 18.00 uur met een maaltijd.

20.00 uur: **Omgeving Rijssen: Lezing ds. Kees Kant.** Thema: De blijvende betekenis van Israël voor de wereld en voor de kerk.

20.00 uur: **Omgeving Venlo: Lezing ds. Kees van Velzen.** Thema: De lessen van Bileam.

Maandag 6 oktober

20.00 uur: **Omgeving Dordrecht: Lezing ds. Kees Kant.** Thema: De blijvende betekenis van Israël voor de wereld en voor de kerk.

Dinsdag 7 oktober

19.30 uur: **Omgeving Barneveld: Herdenking 7 oktober 2023.** Kosten: 5 euro.

Voor alle activiteiten geldt: Deo volente

Woensdag 8 oktober

19.30 uur: **Omgeving Spijkenisse: Lezing ds. Kees van Velzen.** Thema: Waarom houdt de wereld zich zo veel met Israël bezig?
20.00 uur: **Omgeving Hattem: Lezing ds. Henk Poot.**

Woensdag 15 oktober

20.00 uur: **Omgeving Sneek: Lezing ds. Kees van Velzen.** Thema: De lessen van Bileam

Donderdag 16 oktober

20.00 uur: **Omgeving Barneveld: Lezing ds. Oscar Lohuis.** Thema: Misverstanden over Israël, waardoor het antisemitisme toeneemt.

Overig

Elke vrijdagmiddag

15.00 uur: **Nijkerk: Bidstond voor Israël.** Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34.

Woensdag 17 september

10.00-13.00 uur: **Nijkerk: Studiebijeenkomst voor predikanten en voorgangers.** Thema: Verbonden met Israël, hoe geef je dat vorm? Locatie: Henri Nouwenstraat 34. Kosten: 15 euro (inclusief lunch).

Woensdag 24 september

13.30-16.00 uur: **Apeldoorn: Excursie Joods Apeldoorn.** Kosten: 18,50 euro. Deze activiteit is volgeboekt.

Dinsdag 30 september

19.30 uur: **Omgeving Surhuisterveen: Zangavond met muziektrio de 'Double Brothers' met overdenking van ds. Oscar Lohuis.**

Vrijdag 10 oktober

20.00 uur: **Omgeving Rijssen: Benefietconcert met klassieke muziek en overdenking door Jacques Brunt.**

Woensdag 22 oktober

12.00-14.45 uur: **Antwerpen: Excursie Joods Antwerpen.** Kosten: 54 euro. Optie: 12.00-16.30 uur of 14.45-19.15 uur. Aanmelden: civbelgie@gmail.com.

Tot 24 oktober

9.30-16.30 uur: **Nijkerk: Tentoonstelling Je bent er nog!** Locatie: Israëlcentrum, Henri Nouwenstraat 34. Zaterdag: 10.30-15.30 uur, zon- en feestdagen gesloten. Toegang gratis.

Israëlconsulenten

Het Israël Producten Centrum heeft een uitgebreid netwerk van consulenten door heel Nederland. Via israelwinkel.nl of 033-2458814 vindt u de contactgegevens van een consulente) bij u in de buurt.

De krant

De volgende krant verschijnt vanaf 25 september 2025.

Je bent er nog!

DE BEVRIJDING DOOR DE OGEN VAN EEN JOODSE JONGEN

Open vanaf 2 juni t/m 24 oktober
Werkdagen 09.30 - 16.30 uur | Zaterdag 10.30 - 15.30 uur
Zon- en feestdagen gesloten

Bezoek de tentoonstelling:
Henri Nouwenstraat 34, Nijkerk

Groepsbezoek: mail naar groep@cvi.nl
Meer info op de website of bel 033-2458824

cvi.nl/tentoonstelling

Toegang gratis

colofon

Israël Aktueel is een uitgave van stichting Christenen voor Israël. Het abonnement is bij de donatie inbegrepen. De hoogte hiervan bepaalt u zelf.

Henri Nouwenstraat 34, 3863 HV Nijkerk | Postbus 1100, 3860 BC Nijkerk | 033-2458824 | info@christenvoorisrael.nl | christenvoorisrael.nl | facebook.com/christenvoorisrael | Algemeen: NL87 ABNA 051 385 2905 | Projecten: NL38 ABNA 0529 310 252

Christenen voor Israël België vzw: David Vandeputte | +32 472 212121 | info@christenvoorisrael.be
Bankrekening: BE91 000 165 450 876

DOELSTELLING: Stichting Christenen voor Israël stelt zich ten doel om christenen in Nederland bewust te maken van de betekenis van het Joodse volk in Gods handelen met deze wereld. Zij doet dit door het geven van betrouwbare informatie over land, volk en staat van Israël. Zij roept christenen op tot solidariteit met Israël en wijst elke vorm van antisemitisme af. Zij gaat hierbij uit van het gezag en de betrouwbaarheid van de Bijbel als Gods Woord. Zij steunt Israël metterdaad en is werkzaam in Nederlandse kerken en gemeenten.

BESTUUR: Ds. F.A.J. Heikoop (voorzitter), F. de Lange (vicevoorzitter), J. van Dijk (secretaris), A.E.J. Arendse (penningmeester), M. Bénard, ds. G. Krol

DIRECTEUR: Frank van Oordt

REDACTIE: Hoofdredactie: Ds. Oscar Lohuis, ds. Henk Poot
Eindredactie: Drs. Marijke Terlouw | Redactie: Rita Quartel, Renske Lankman

TECHNISCHE REALISATIE: Treffend & Co, Veenendaal

ADVERTENTIES: Jawel Media| Roel Abraham, roel@jawelmedia.nl, 06-54274244

De schrijvers in deze krant vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs de visie van de stichting. In interviews zijn de geïnterviewden verantwoordelijk voor hun uitspraken. | Het copyright op artikelen in *Israël Aktueel* berust bij de redactie, dan wel bij de auteurs. Niets mag worden overgenomen zonder toestemming van de redactie. | Foto's in deze krant zonder naamsvermelding bevinden zich in het publieke domein. | Christenen voor Israël aanvaardt geen aansprakelijkheid voor goederen en diensten van adverteerders.

GESPANNEN VERWACHTING

Themanummer Profetisch Perspectief

Kwartaalmagazine *Profetisch Perspectief* verlegt onze horizon, zoals de profeten over bergtoppen heen keken. Kennen beloften meerdere vervullingen?

Het zomernummer (127) is vol van gespannen verwachting. Wat is er aan de hand met de mensen, met de wereld? Een greep uit de inhoud:

TEGENSTAND? kennelijk zijn we GOED BEZIG

De **DESTRUCTIEVE VRIJHEID** van de **westerse mens**

Zonder wortels hebben we een **bodemloos bestaan**

Het **INTERNATIONAAL RECHT**

Het **IDF staat in dienst van de MESSIAS**

Losse nummers kunt u voor € 10,95 bestellen via abonnement@buijten.nl of via tel. 020-5241010.

Wie zich met de onderstaande bestelbon voor minstens een jaar abonneert (€ 42,90 per jaar), ontvangt **gratis** het zomernummer 'Gespannen verwachting'.

Ondergetekende (naam) .....

Adres: .....

Postcode: ..... Woonplaats: .....

E-mailadres: .....

☐ wenst **Profetisch Perspectief** nr. 127 te ontvangen à € 10,95.

☐ abonneert zich tot wederopzegging op *Profetisch Perspectief* en ontvangt **gratis** nummer 127.

☐ machtigt Buijten & Schipperheijn om het verschuldigde bedrag af te schrijven van bankrekening: .....

Datum: ..... Handtekening: .....

U kunt de bon opsturen naar: Profetisch Perspectief, Printerweg 10, 3821 AD Amersfoort. U kunt zich ook aanmelden per e-mail (abonnement@buijten.nl), u krijgt dan een rekening toegestuurd.

BESTELBON

Informatie avond

Maandag 29 september
20.00 - 22.00 uur

Reserveer uw plek door
u aan te melden via
gouda@financieelfit.nl

Behoeftte aan een royaler pensioen?

De Sociohypotheek regelt periodiek inkomen uit eigen woningoverwaarde!

SocioHypotheek geeft u als enige hypotheekverstrekker in Nederland de mogelijkheid uw (gunstige) huidige hypotheek te behouden bij het afsluiten van een overwaarde hypotheek. Via de 65+ overwaarde hypotheek ontvangt u een prettige aanvulling op uw pensioen. Het vermogen wat u heeft opgebouwd met uw huis, zit zoals men dat in de volksmond zegt "vast in de stenen". U verzilvert als het ware het geld uit uw stenen, om er een nuttige besteding aan te geven.

De uitkeringen over een looptijd van 15 jaar kunnen worden besteed aan bijvoorbeeld:

- Ruimer financieel leven zonder te hoeven verhuizen;
- Onderhoud aan de woning bekostigen;
- (klein)Kinderen jaarlijks wat extra kunnen schenken;
- Levensloop bestendig maken van de woning;
- De woning verduurzamen om lagere energielasten te krijgen.

Belangrijk om te weten:

1. Uw woning blijft uw eigendom. U mag zo lang in uw woning blijven wonen totdat u zelf anders besluit;
2. U betaalt geen rente. De rente wordt opgeteld bij uw hypotheekschuld en die wordt betaald bij verkoop woning;
3. Op het moment dat uw woning wordt verkocht en uw schuld hoger is dan de woningwaarde schelden wij het restant schuld kwijt.

Bijeenkomst 'Overwaarde verzilveren' - Financieel Fit | Gouda

Wij zijn Financieel Fit, een onafhankelijk en middelgroot advieskantoor dat is gespecialiseerd in hypotheek en samenwerkt met ruim 40 geldverstrekkers.

- ✓ Wij helpen klanten bij het verwezenlijken van woonwensen.
- ✓ Wij zijn raadgevers en geven daarom advies door de bril van onze klanten.
- ✓ Wij houden van langdurige klantrelaties en geven service opnieuw inhoud.
- ✓ Wij realiseren slimme oplossingen om onze klanten financieel fit te maken en te houden.

Wij nodigen u graag uit voor de informatie avond:

 29 september

 20:00 uur tot 22:00 uur

 Marktstraat 5 in Bodegraven

 Gratis toegang, aanmelden via gouda@financieelfit.nl

Jannette Rustenhoven
Client Officer

Corstiaan van Pelt
Senior Financieel Adviseur

Financieel Fit | Regio Gouda
Marktstraat 5, 2411 BE Bodegraven

T 0182 - 748 736
E gouda@financieelfit.nl
financieelfit.nl/gouda

